

საქართველოს პენი

ISSN 0321-1509

ქართული
პენის
გამომცემლობა

ტ. 5
N 5 1981 G

645
1981

ურატაშაჲ — გულითადი შეხვედრა თბილისის აეროპორტში. შ. კიკვაძის და ა. რუხაძის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქოლაჲ)

„საპარტიულოს კალი“

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის უოცენდოვური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და მხატვრულ-ლიტერატურული შურნალი.

«САКАРТВЕЛОС КАЛИ»

Ежемесячный общественно-политический и художественно-литературный журнал ЦК КП Грузии.

საბჭოთა საქართველო 60 წელსა

ამ დღეებში ჩვენს სამშობლოს უახლესი ნელთადრცხვით 60 წელი შეუსრულდა.

1921 წლის თებერვალი საქართველოსთვის „ჯერ არ ნახულ, ჯერ არ გაგონილ“ საბჭოთა წყობილების დამყარების, პროლეტარატის დიქტატურის დამკვიდრების დღედ იქცა.

ადამიანთა თანასწორუფლებიანობა!

ფაბრიკა-ქარხნების ექსპროპრიაცია!

მინის სახალხო საკუთრებად დაკანონება!

საყოველთაო-სავალდებულო სწავლება!

და შემდეგ... ამ ღობუნებების დაკონკრეტებით, საცილისტური მშენებლობის პროგრამის თანახმად ყოველდღიურად იცვლიდა იერსახეს ჩვენი ცხოვრება, პირველი კომუნებიდან — მძლავრ კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებამდე. წერილ სანარმოებიდან — გიგანტურ ფაბრიკა-ქარხნებსა და გაერთიანებებამდე.

სახალხო მეურნეობისა და კულტურის ამა თუ იმ დარგის მკვეთრი აღმავლობისათვის დგებოდა ზუთნლიანი გეგმები და ახალ-ახალი სიმაღლეებისაკენ სწრაფვით გატაცებული, რევოლუციური გარდაქმნათა რომანტიკით შეპყრობილი ადამიანები შრო-

მითი სასწაულებით აღწევდნენ შეუძლებელს — ამენებდნენ გიგანტებს, სახეს უცვლიდნენ სოფლებსა და ქალაქებს...

და აი, განვილი 60 წლის მანძილზე საქართველო დიდად განვითარებული ინდუსტრიისა და მაღალმწარმოებლური სოფლის მეურნეობის კრად იქცა. მის გეოგრაფიულ რუკაზე განდა ახალი სოფლები და ქალაქები, გზები და ჰიდროელსადგურები...

მცენიერობისა და ტექნიკის მძლავრი განვითარების, მრეწველობისა და სასოფლო-სამეურნეო შრომის პროცესების ავტომატიზაციისა და მექანიზაციის შედეგად თვისებრივად შეიცვალა მუშისა და გლეხის სტერეოტიპი — ჩამოყალიბდა ახალი სახე მუშა-ინტელიგენტისა, გლეხ-ინტელიგენტისა.

წერა-კითხვის უფოდინარობის ლიკვიდაცისათვის ბრძოლის პროცესი სავალდებულო საშუალო სწავლებაში გადაიხარდა, ხოლო უმაღლესდამთავრებულთა პროცენტული მაჩვენებლებით საქართველო ერთ-ერთ თვალსაჩინო ადგილზეა. თუ გადავხედოთ ამ მაჩვენებლებს და გავიხსენებთ, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა 1924 წელს სულ 8 ინჟინერი გამოუშვა, ნათელი იქნება, რა გიგანტური ნაბიჯებით დავინაწურ-

ქ. შარქიას ნაბ. საქ. სსრ
საბჭოთა საქართველო
1981 წელი

16776

ბულგარი.

სხვადასხვა დარგის სპეციალისტთა რიცხვის საოცარ ზრდასთან ერთად მალდგება ადამიანთა შრომისა და ყოფაცხოვრების კულტურის დონე, იშლება ზღვარი სოფელსა და ქალაქ შორის, განებრივსა და ფიზიკურ შრომას შორის.

სისხლსავსე ცხოვრება ჩქვეს დღეს ჩვენი ქვეყნის ყოველ კუთხეში, ყოველ უბანზე ახალ-ახალ სიმაღლეებს იპყრობს საბჭოთა საქართველოს მეცნიერება, ლიტერატურა, ხელოვნება, სპორტი... საყოველთაოდ არის ცნობილი ქართული სამეცნიერო სკოლები და სახელები: ივანე ჯავახიშვილი, ივანე ბერიტაშვილი, დიმიტრი უნიჩი, ნიკოლოზ მუსხელიშვილი...

დიდია საქართველოს მეცნიერთა დღევანდელი წვლილი რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის აღმავლობაში, საერთაშორისო სამეცნიერო აზროვნების განვითარებაში. ასევე სიამაყით აღსანიშნავია ქართული მწერლობის, თეატრის, კინოს, მუსიკალური, ქორეოგრაფიული, სახეითი ხელოვნებისა და სპორტის სახეობებში მოპოვებული საკავშირო და საერთაშორისო გამარჯვებები... და რაც ჩვენი საბჭოთა ნიშნობებისათვის განსაკუთრებით ნიშანდობლივია, ქალების ფართო მასების მონაწილეობა და მათი დიდი წვლილი ამ განმარჯვებებში.

ისტორიულად ცნობილი გვიჩქ ქალთა სახელებს გვერდით ამოუდგნენ საბჭოთა ნიშნობების დამყარებისა და განმტკიცებისათვის მებრძოლი, პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწე, დიდი სამამულო ომის მონაწილე ქართველ ქალთა მრავალათასიანი არმია...

ღირსეული ადგილი დამოკიდდეს საქართველოს ქალებმა ჩვენი რესპუბლიკის პოლიტიკური, სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების ამ აღმავლობაში. საყოველთაოდ ცნობილია სუთლდღების მოიერიშე ქალთა ღვაწლი და საქმეები. მავრამ კვლავაც ღირსეულზე ღირსეული ადგილი მიეკუთვნის საქართველოს გვიჩქ, მრავალშვილიან, დიდებულ დედებს, ყველაზე ძვირად ღირებული საუნჯის, უკვდავების შემოქმედით და აღმზრდელებს — მათს აღმზრდელებს.

ვისაც ვაბარებთ უფროფასებს,
რაც რამ გვებადა.
ვისაც მოუწევს გადაცემა
ესტაფეტაა.
ვინც საქართველოს უკვდავების
შუქით შემოსავს,
ვინც იტყვის მალაღ საგალობელს
საქართველოსას.
მათ მივანის დიდებულნი
საუკუნენი
გაჩაღებული შუენიშნებით
და ჯიხურებით.
და. მესმის, მესმის, ჩვენს ბრძოლებზე
ქმნიან ლეგენდებს
მოქალაქენი საუკუნის
ოცდამეათის.

დღეს, განვითარებული სოციალიზმის სინამდვილეში ჩვენი სამოცნლოვანი საბჭოთა რესპუბლიკა მტკიცედ მიაბიჯებს საქართველოს კმ XXVI და სკკ XXVI ყრილობების მიერ დასახულ, ქვეყნის დიად აღმშენებლობათა XI სუთნდღის გზაზე და ამაყად მიიქვს საკავშირო სოციალისტურ მეჯობებებში რვაგზის გაამარჯვებებით მოპოვებული გარდამავალი ნითული დროშა, რომელზეც დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციისა და საბჭოთა ნიშნობების ბელადის ვ. ი. ლენინის ორი ორდენია ამოქარგული.

სკკ XXVI ყრილობის მიერ დასახული ჩვენი ქვეყნის საგარეო და საშინაო პოლიტიკის განხორციელებისათვის ბრძოლად მდგარი საქართველოს ქალები კვლავაც ღირსეულად და კიდევ მეტი გულმხურვალეობით იღვნიან, რათა ამდღდრონ ქვეყნის ზევი და ბარაკა, უფრო მეტად განამტკიცონ სამშობლოს ძლიერება, ამრავლონ ერი, აღზარდონ საქართველოს ღირსეული შთამომავალნი

კულტურა

საყოველთაოდ ცნობილია ჩვენს სახელმწიფოში ქალები ფართო მონაწილეობის იღებენ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, თავიანთი შემოქმედებით შრომით მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ ქვეყნის ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ განვითარებაში. ამასთანავე ქალები — დედები უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობენ მოზარდი თაობების აღზრდაში, ქუშმარტად, საყოველთაო თავყენისცემა დასახურებულნი იქვთ მათ!

მეცნიერებაც დიად დაეღებულა ქალებისაგან. ყველა დარგში — მათემატიკა ეს თუ ბუნებისმეტყველება, კუმანიტარული მეცნიერება თუ ტექნიკური, — ქალების წვლილი მუშაობაში მოიანს, მზარდობა. მნიშვნელოვნად ხელს უწყობს დარგის განვითარებას.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის 5870 მეცნიერ მუშაკიდან 2470 ქალია მათ შორის 800 — მეცნიერებათა კანდიდატი, 65-მდე მეცნიერებათა დოქტორი, 4 რესპუბლიკის აკადემიის ნეურკორესპონდენტი და 2 ნამდვილი წევრია. ჩვენი მეცნიერული კოლექტივების საამაყო წევრებია აკადემიკოსები ქეთევან ღომითაიძე და ნინო ჯავახიშვილი — ცნობილი მეცნიერნი, მეცნიერთა აღმზრდელნი და საზოგადო მოღვაწენი აკადემიის ნეურკორესპონდენტები ელენე მეტრეველი და ვიფრ ქემრეტაიძე — ჩვენი მონაწილე ინსტიტუტების სამაგალითო დირექტორები და სხვანი.

ვულოცავ ჩვენს ეროვნულ დღესასწაულს მეცნიერ ქალებს და საქართველოს ყველა სხვა ქალებს, ვინც იღვნიან სამშობლოს ეთოღვლებებისათვის, და უსურვებ მათ მრავალ სიხარულს ცხოვრებაში, დიდ ნამაბებებს შემოქმედებით შრომაში!

იშგანი სარბძამ,

აკადემიკოსი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზდენტი.

მეგობრები გვილოცავენ

ქუჩა „საქართველოს ძალის“ რედაქციაში

საბჭოთა კავშირის ქალთა კომიტეტი გულითადად გილოცავთ ეურნალ „საქართველოს ძალის“ შემოქმედების კოლექტივსა და მის მკითხველებს — საქართველოს სსრ ჩესტუბლიკის მშრომლებს, რომლებიც ამ დიდებულ თარიღს — საბჭოთა საქართველოს 40 წლიან იუბილს ეგონიმიან, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში მოკავებულ ახალ მიღწევებში ეგებებიან.

საბჭოთა საქართველოს ქალებს დიდი წვლილი შეეკეთა ჩესტუბლიკის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის, მეცნიერებისა და ხელოვნების უველა დარგის განვითარებაში. დარწმუნებული ვარ, რომ სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა ასახვად საბჭოთა საქართველოს მშრომლები უველ ღონეს იზმარენ, რათა ზორცი შეახან მშობლიური კომუნისტური პარტიის წინაწარდახალუბლებს.

გისურვებთ წარმატებებს აღმშენებლობით მშრომელ, მოზარდი თაობის აღზრდაში, საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

ქანწრილობას, ბედნიერებას გისურვებთ, ძვირფასო მეგობრებო!

საბჭოთა კავშირის ქალთა კომიტეტის თავმჯდომარე
პალენტინა ნიკოლაევა-ბერძუმკვა

მებრაველ ვულოცავთ თქვენი ეურნალის მკითხველებს, საქართველოს უველა მშრომელ ქალს ჩესტუბლიკის 40 წლის იუბილს. საქართველოს ქალებს უდიდესი წვლილი შეეკეთა თავიანთი ჩესტუბლიკისა და მთელი ჩვენი მრავალეროვანი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიურ განვითარებაში. სკკპ XXVI ყრილობაზე საქართველოს კომპარტიის მიმართ ნათქვამი კითხვა სიტუებო თქვენს სამართლიანად ვებებთ, ჩვენი ძვირფასო დობილებო გამარჯ მშრომლებო, აქტიურ საზოგადოებრივ მუშაებო, ბრძენ დეებო, გარეგნობით მშენიერი და სულიერად მდიდარ ქალებო გაცნობო. ძვირფასო მეგობრებო, მთელი გულითა და სულით გისურვებთ დამკრეველურ მუშაობას სკკპ XXVI ყრილობის გადაწყვეტილებათა ზორცუხასხმეულად და ახალი წარმატებები მოკავებებით ბავშვთა აღზრდაში, იუაივით ქანწრიულად და ბედნიერად! გულითადად გებევეუთ.

თქვენი „რატმნიცა“.

ძვირფასო მეგობრებო! საბჭოთა საქართველოს იუბილს დეებებო ეურნალ „სოვეტსკაია ეენშინას“ რედაქციის კოლექტივო გულითადად მოგახსენებთ და გილოცავთ დიდ დეხასწაულს. 40 წელია ჩვენი ქვეყნის მებრაველი ოჯახი ოზრდება და მშვენდება თქვენი მზიური მზარე, აღტაცებული ვარო თქვენი შრომითი მიღწევებით, მეცნიერებაში, ხელოვნებაში, სპორტში მოკავებული წარმატებებით. იმ სახელთა თანავარკვლავდემო, რომლებითაც ამაკობს ქართველი ხალხი და მასთან ერთად ამაკობენ მთელი ჩვენი ქვეყნის ხალხები, უმარგე ქალია — ქალებო, ცნობილით თავიანთი შრომისმოკვარებითა და გულიანობით, სამუშაოს უსაზღვრო სიკვარულით, ერთგული მეგობრობით, სტუმარმოკვარებით, დიდი გემოვნებით. ნათელი გონებით, შემთხვევითი როდია, რომ უველაზე რთულ, ინტელექტუალურ ხელოვნებაში — კადრაკში სასატიო მსოფლიო კვარსტლებიო წინა გაფრინდემო! ღმა, ნანა ილიენიანო, ნანა ალექსანდრიანო, მათა ჩიხურდანიძემ დანახორებ.

„სოვეტსკაია ეენშინას“ რედაქციის კოლექტივო უველივ საუკეთესო გისურვებთ თქვენს, ეურნალის თანამშრომლებო, თქვენს მკითხველებს და მშენიერი საქართველოს უველა ქალს.

კოლექტივის სახელით ეურნალ „სოვეტსკაია ეენშინას“ მთავარი რედაქტორი პალენტინა ვედვობკვა.

ძვირფასო ქართველო ქალებო! ჩვენი ძვირფასო დობილებო მებრაველ და გულითადად გილოცავთ თქვენ და თქვენი სახით მთელ ქართველ ხალხს დიდ და ნათელ დეხასწაულს — საბჭოთა საქართველოს მე-40 წლისთავს. დღეს საქართველო დიდი ინდუსტრიის, მოწინავე სოფლის მეურნეობის, მაღალი კულტურის ჩესტუბლიკა, უკავებელი მზარეა და იგი ასეთი თქვენი სახელოვანი შედეგის — ქალებისა და მამაკაცების თავდადებული შრომის წუალოებით, საბჭოთა ჩესტუბლიკების დიდი და მტკიცე მეგობრობის მეოებით გახდა.

ძვირფასო ქართველო ქალებო! როგორც უახლოესი მეზობლები, ჩვენ, აზერბაიჯანის ქალები დიდი სიხარულითა და სიამოვნებით ვადევენებთ თვას ჩვენი დობილების წარმატებებს, ქართველ ქალთა მიღწევებს, და ამ საზეიმო დღეს მთელი გულით და სულით, ჩვენი ფიქრებით თქვენთან ვარო.

დიდ წარმატებებს გისურვებთ. დაე, მუდამ ჰეუარდეს მზიური საქართველო!

ეურნალ „აზერბაიჯან ვანდინს“ კოლექტივის სახელით მთავარი რედაქტორი ხ. ბასილკვა.

СОВЕТСКАЯ ЖЕНЩИНА

AZERBAIJAN
GADYNYBY

მეთერთმეტე ხუთწლეულის სტილიზა

ინტერვიუ სახალხო დეპუტატთა სამხარაო ოსეთის საოლქო საკმპო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარესთან, სკკპ XXVI ყრილობის დელეგატთან — თამარ აბაშ ლოვასთან.

პითხვა: ოლქის სამრეწველო პროდუქციის გამოშვება X ხუთწლეულში, IX ხუთწლეულთან შედარებით, 10% მილიონი მაგნიტი გაიზარდა; ეს 15 პროცენტია. რის შედეგია ასეთი წარმატება?

პასუხი: ამ წარმატებას საფუძვლად დაედო სახელმწიფო, სამეცნიერელო და პარტიული დისკოლინის განმტკიცება, შრომის მოწინავე მეთოდების, ახალი ტექნიკისა და მოწინავე ტექნოლოგიის დანერგვა, ნედლეულისა და მასალების მომწოდებლობის ხარკვა, ყველგან და ყველგან ში წესრიგის დამყარება, მორალური და მატერიალური წახალისების ფორმების სწორად გამოყენება, სოციალისტური შეჯიბრების სწორი ორგანიზაცია და საყარობა.

პითხვა: X ხუთწლეულში კაბიტაღური მშენებლობის მოცულობა 48 პროცენტით გაიზარდა. კაბიტაღური დაბანდებები XI ხუთწლეულში კიდევ 24 პროცენტით გაიზარდა. წარმატებით შენდება მნიშვნელოვანი ობიექტები: როკის საუდელტებელი გზა და ზონარის წახალისები, როლის ჩადგება მწუბარში ეს ობიექტები?

პასუხი: რაც შეეხება როკის საუდელტებელი გზის მშენებლობას, იგი საინჟინრო გადაწყვეტილი და მასშტაბურობით უნიკალურია და დიდი სახალხო სამეცნიერო მნიშვნელობა აქვს ოლქისათვის. ცნობილია, რომ სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1981-1985 წლებისა და 1990 წლამდე პერიოდის ძირითადი მიზნობრივებში ამ მშენებლობის დამთავრებას 1983 წლისათვის ითვალისწინებს. ეს ყველაფერს წარმატებით გადაწყვიტა იმ საკომუნის კომპლექსი, რაც ამ უდიდეს მშენებლობასთან არის დაკავშირებული. ერთობ, ყოილობა, ერთობა ტრასის ცალკეული უბნები, აშენდება ელტრასაფოტაციონებრივი და საეკოლო დანიშნულების ობიექტები, ოღონო შეეძლება დასახლებულ პუნქტებს:

ზონარის წახალისების მშენებლობა დამთავრების პროცესშია და წლებულ გადაცემა საექსპლოატაციოდ. ეს კომპლექსი მოგეცემს მოიწოდებლობის, ცინცისა, კარბონის და გორის ჩაითრების ხაზამშობალი მარში. 18500 ჰექტარი მიწა გასაწარყადება... ეს კობას როლი იწინავს.

პითხვა: პარტიის XXVI ყრილობის წითელი ზოლითი ვასდევდა ადამიანების ყოილდღობისათვის ზრუნვა. ოლქის მშრომლებს X ხუთწლეულში 92 ათასი ცვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი გადაეცაო. სახელმწიფო კრედიტებითა და საკუთარი სახრებით აშენდა 600 ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლი. 2300-მა ოჯახმა გაიწოქობეს საცხოვრებელი პარობული, როგორი პერსპექტივებია XI ხუთწლეულში?

პასუხი: ძირითად მიმართულებებში ნაოლად არის გამოკეობილი ადამიანებისთვის ზრუნვა. ყველაფერი ადამიანების საყეილდღობად — ასე იღვა საკითხი პარტიის 26-ე ყრილობაზე. ისიც ცნობილია, რომ საქართველოს კ ეკეტრატურმა კომიტეტმა 1979 წლის 25 იანვარს მიიღო დღევანდელი სახრით ოსეთის სოციალურ

ეკონომიკური შემდგომი განვითარების შესახებ ეს დიდი და შრავლისმომკველი დეკლარაცია. ჩვენი მოქმედების პროგრამაა. ამ პროგრამის შესაბამისად ოლქის მშრომლებს უოეწლორად სულ კობა 20-24 ათასი ცვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართი გადაეცემათ. XI ხუთწლეულის მანძილზე საკოლო საქონელობაზე 24-26 პროცენტით გაიზრდება. აშენდება 30-ზე მეტი ახალი საეკოლო ობიექტი, 39 პროცენტით გაილდება საყოფაცხოვრებო მომსახურების მოცულობა. ამოღდება მომსახურების ელტრის დანივ, განსაკუთრებულ ყურადღებას დაეთმობა სოფლის მშრომლებლის მომსახურების.

პითხვა: საქვეწოდ გაითქვის სახეობის ოსმა მეტყვარეობა. მეტყვლის წარმოების გეგმა შოი 139 პროცენტით შესარულეს. სახელმწიფოს ჩაბარდა 4480 ცენტ

ნაკი მატლი. შეასრულეს მარცვლეულის და უარსის დაკლებებიც. სოფელი ჩვენი მარჩანალია. ჩა ამოცანები აქეთ XI ხუთწლედში ოლქის სოფლის მეურნეობის მუშაებს?

პასუხი: პარტიის აგრარული პოლიტიკა კომუნისტური მშენებლობის ძირითადი ნაწილია. იგი მიმართულია სოფლის მეურნეობის დამკარგებელი განვითარებისაკენ. მთი ეფექტიანობისა და ინტენსივობის ამაღლებას. მისი სტრატეგიაში განხორციელება ნიშნავს სოფელს შეექმნას მტკიცე ეკონომიკური საფუძველი. რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს სოფლის მეურნეობის პროდუქტთა წარმოების გადიდებას, კოლმეურნე გლეხობის დაინტერესებას, ქალაქსა და სოფელს შორის არსებული განსხვავების წარღობას. სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსივობა რეალურად გაიზარდა. მატლი გასულ ხუთწლედში სასოფლო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურის გამოყოფილი ძირითადი უნებები 26 მილიონი მანეთით გაიზარდა.

XI ხუთწლედში ოლქის სოფლის მეურნეობის მილიანი პროდუქტის მოცულობა. სულ ცადა. 95 პროცენტით გაიზარდა. კვლევა გავაგრძელებთ მუშაობას მხეხილობისა და მესხობელების სპეციალიზაციისათვის. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მეცხოველეობის განვითარებას, პირობებისა და ფრინველის სულდობისა და პროდუქტიულობის ზრდას. ამ დარგის აღმავლობისათვის კი აქტიურდება თვითიველ მეურნეობაში მტკიცე საკვები ბაზის შექმნა. საქარბო პროდუქტის მექანიზაციის დონის ამაღლება. შიშის ქიმიზაცია და მეცირარკო მცენარეობის მიწვევა საფუძველზე. დასახულ სამუშაოთა მთელი კომპლექსის შესასრულებლად ოლქის სოფლის მეურნეობას 54 მილიონი მანეთი გამოეყო. ეს დაახლოებით მესამედია მთელი იმ კაპიტალდამანდებისა, რაც ოლქს XI ხუთწლედში გამოეყო.

უახლოესი წლებში აშენდება მეცხოველეობისათვის განკუთვნილი სულ ცოტა ოცი ზენიანი და კომპლექსი, ათობით სასოფლო ობიექტი. რაც უფროდ ხელს შეუწყობს ამ დარგის ამაღლებას. ნავარაუდევია 1985 წლისათვის ხორკის წარმოება გადიდდეს სულ ცოტა 5.5 ათას ტონით, ხოლო არისა—10 ათას ტონით. გამზრდას ამაღლებს კვარკხის წარმოება სხინვალის მეურნეობის ფაბრიკის გავანთობისა და რეკონსტრუქციის გზით. თქვენთვის ცნობილია ლარგვისელ მეცხოველეობა საექვენო აღიარება და წარმატება, ამიტომ სიტყვას აღარ გავაგრძელებ.

კითხვა: სულ უფრო მაღდება ოსი კაცი ცხოვრების დონე 1975 წელს ოლქის მოსახლეობის ფულადმა შემოსავალმა 78.3 მილიონი მანეთი შეადგინა. X ხუთწლედში — 115 მილიონი მანეთი. რა გაკეთდება იმისათვის, რომ კიდევ უკეთესად ცხოვრობდეს ოლქის თვითიველი მშობლები?

პასუხი: მეთვრამეტე ხუთწლედით უკვე დაიწყო იგი მომავლის იმედითა და სიყვითლ კვავებას. კიდევ უფრო აუცილებელია და განვითარდება ოლქის ეკონომიკური

მთელი სრულყოფილი ამოქმედდება სხინვალის თვითიველი ტრიკოტაჟის ფაბრიკა, რომელიც ყოველწლიურად 25 მილიონი ლიტრბუტლის 9 მილიონ კალ ნაწარმს გამოუშვებს. სხინვალში აშენდება და მწყობრში ჩაადგება მინერალური წყლის „აგაიათის“ ჩამომსხმელი ქარხანა. რომლის წლიური წარმოება 120 მილიონი ჰორბოთი ბოლია; აშენდება სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სარემონტო ქარხანა, პედაგოგიური ინსტიტუტის ახალი კამპუსი, ვაჭრობის საყუარეობები და ინჟინერების ობიექტები. რაც საბოლოოდ კიდევ გააღწევს მოახდენს მშრომელთა სარგებლობა ბიუჯეტზე. XI ხუთწლედში ოლქის ეკონომიკური და სოციალური განვითარებისათვის გამოყოფილია 135 მილიონ მანეთი მტკიცე კაპიტალდამანდებები; სამრეწველო პროდუქტის გამოშვების ტემპი, 1980 წელს შედარებით, 134—137 პროცენტით გაიზარდება, კარგად უნდა იცხოვროს თვითიველმა სახეობათა ადამიანმა და მათ შორის ისმამ კაცმა.

კითხვა: ჩვენი უფრალი ქალები უარსალია. ამიტომ ეს შეითვისებ ტრადიციული აქნება. ქალი სახეობა საზოგადოებაში მატრი შევიდების დღეა და მეუღლე რიგია. იგი კომუნისტური ხარჯადების აქტიური მშენებელია. რას იტყვი ოლქის ქალებზე. მათ თვადიდებულ შრომაზე?

პასუხი: ამ კითხვას ნივლედი, სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში, ოსეთის მშრომელების წარმატებებში, მათი ზღაწილების მიყნასა დაძლევაში დიდი წვლილი მიუძღვიდა ოლქის მშრომელ ქალებს. X ხუთწლედის გეგმის ვადაზე შესრულებული მათი პირობებმა უმატებელს საშობლის სხინვალის სამრეწველო კომბინატისა და სამრეწველო ფაბრიკის კოლექტივებს, ს. და ყ უზარეულსობას ქალები შეადგენენ.

სხინვალის რაიონის ანაბეისი და ზნარის რაიონის მუხურის მოწინავე კოლმეურნეობებს ქალები — რუხან მტრეველი და ახანბესთავე მეთაურობენ. სხინვალის თვითიველი ტრიკოტაჟის ფაბრიკას მერი კასარბეგუტას სათავეში. მათი შრომითი კოლექტივები მოწინავე თვით ოლქში: 700 ქალი და 15 ბრიგადს. რომელთაც ქალები მიუძღვებიან. მინიჭებულ აქვთ „კომუნისტური შრომის დამკურთხველი“ საპატიო წოდება. საექვენოდ გაითქვამს სახელი საქართველოს სსრ უმაღლესი საპირის დებუტატებმა. მწველელისა ელოყვამ. მეცხოველე თამარ თარაყვამ. საქართველოს სსრ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატმა აგრფინა თევდაყვამ. მჭკურბელ ვარა ტურაშვილმა. შრომის წიფილი დროშის ორდენის კავალრამ ფეფო ზებანშვილმა. მეკრავებმა ალექსანდრა კლდინიკიყვამ. მარამ ბუხაძემ. ნათელა ყეყეშვილმა... ოსი ქალი ღღეს მატრი დედია. ოჯახის დედაბოძი რიგია, იგი კომუნისტური საზოგადოების აქტიური მშენებელი და მდროშეა.

ენა ბალანაძე

მრავალშემიერი

შენს ლურჯ მწვერვალებს, თოვლი რომ ფარავს,

თურგს და დარიალს, ჩემო ქვეყანა, დიდება მარად მრავალამიერი! შენს შმა ჩამტყუარებს, თოვტიან ბარად რომ იჩქარანს, ჩემო ქვეყანა, დიდება მარად, მრავალამიერი! შენს მამაც გმირებს — გზა საომარი მხნედ რომ გალიეს, ჩემო ქვეყანა, დიდება მარად, მრავალამიერი! თავისუფლების, შრომის და ბრძოლის ძლიერ არმიებს, ჩემო ქვეყანა, დიდება მარად, მრავალამიერი! შენს დენარს და ვოლგას, დონსა და არავს,

ამუ-დარიას, ახალ მშენებლებს — დიდება მარად, მრავალამიერი! მალ დაატკობს შრიალი ხეთი მონის ვაკლიანს... მშვიდობა, მარად მშვიდობა შენდა, მრავალამიერი! ზურგში თუ ფრინებტ გზა საომარი ძლიფი გალიე, ჩემო სამშობლო, დიდება მარად, მრავალამიერი!

დ ე ჯ ე უ ი გ ა ე ჯ ს უ ლ ი ი ლ ე ა

ილიძე ზარიძე

მოთხრობა

მხატვარი დ. ერისთავი

ერთი გააპარა თვლი წითელი კუთხისაკენ, სადაც გუშინდლამდე კიდევ აქვდა გარდაბავალი დროშა და ჩამოშვებული და ხოლმე, ასე ეგონა, მთელი ოთახი მღერისო. ახლა ის ცარიელი ადგილი ისე საყოფადავ გამოსცქეროდა. დამდურღრულით გამოიარდა გარეთ და ისე მოაჯახუნა კარი, ფანჯრის მიწებს ზრიალი დაანახებინა. ისეთი იყო, როგორც სტეკვის ღრუბელი. ზედ არ შეეხებდებოდა. დამძარებულმა ჩაიარა კიბე და სამძვროში შევიდა. იმათ, ქალბნა დაინახეს თუ არა, ენა მუცელში ჩაიგდეს, გაისუსუნენ. უფრო რომ მიეგდოთ, ერთმანეთის გულისცემას გაიგონებდნენ. ისე დაიხარნენ თავიანთ საკერავე მანქანებზე. ლამის ზედ მიეჭვლიტათ ცხვირები.

ამ თვეში პრემია არ იქნება!
ელდა ვეკო. უნდა, შეცვლენებული თვალვით შემოსცქეროდნენ. გული დაეთუქა, მაგრამ მაინც არ გაიტეხა იხტიბარი: დროშა რომ დასთმეთ, რა გეგონათ!

უტყვი, შეთქმულებით, ისეთი დგრიალი აუყენეს იმ თავიანთ საკერავე მანქანებს. ისეთი უფრისნამღები გუფუნნი. რომ ირმას შიშით გაუდართოვდა თვალები, ქვირა არ ჩამოგვეცეცეს თავზე! მთელ შერობას დგანდგარი გაუდიოდა. მე შენ ვეტყვი და ბევრი კი შეუძლო! — ადამისდროინდელი იყო. ერისთავების ნაქონი. კინოთვატრი ახალთ-ახალ შენობაში რომ დაბინავდა. ეს ეგრე ეგდო. უქმად, გავერანებულნი, იქაურობას ვირთავებნი იკლვდნენ. ნერე სახლდახალად გადააკეთ-გადმოაკეთეს და ესენი შექმეცეს შიგ, სანამ ახალს ავიშენებოთ.

ის ელვარ უფთხარი, დღე და ღამეს რო ვასწორებთ? — ელვარ მოითმინა ლალიმ.

ნანლავეზე ფეხს ვიდგამო! — ნამოიძიხა მარუსამ.
გეთუქა, ჯერ მაინც ჩვილები ვართ-თქო, ამ სხვეს რო გვადარებო, ამ საქმეში ქიპოპოტილებს, ეგრე კი არ არი-თქო! — მხარი აუბა თინამ.

პრემიების მოსნა აფილია. დაბალ ღობეზე ყველა გადაალაგებს. რა ენლაღებათ! ვილაცას ქოქოლა მიაყარა ანგელინამ.

გეთუქაო! არ ვუთხარი, ჯერ ახალი ფხადგმულები ვართ-მეთქი? წელიც არ არი, რაც ფაბრიკა გაკვირსნეს დაბაში. ფაბრიკა კი არა. მართალი თუ გინდათ, ერთი ბენი სამაქროა, ფილიალი. ჩვენ დავარქვით ფაბრიკა, თავი მოგვწონს, აქვად და დაბაში პირველი მუშები ვართო, თავს ვიკლავდით მუშაობით. შევასრულვდით გვემებს და სოცბიეტო ეობინებოდით. მარტო გვემების შესრულება საქმარისი არ გახლათ, ბატონიო. ხარისხიო? თუ კი სხვა პრობნების ფილიალები გვემებსაც ასრულებენ და ხარისხიან პროდუქციასაც უშვებენ, თქვენ როდემდე გიგოროთ წითელი კვრცხიო? მე თეთიონ ჩამატკინეს დროშა, ჩემი ხელით! სწორედ ეგრე არ დარეკეს, პროფაუშერის თავმჯდომარემ და რომ დამბუნოსო? სხვას უნდა გადაეცეთო. მოვი და ნუ მოკიცვდება გული!"

სუ ტკუარ-ტკუარლოდ არ ჩაგვიყალბენა თვალდები—არ ის ენებდა დაბა სოფელი ვეფელა.

— აბა, ერთი კი პატრონი გვეყანდეს, ჩვენთინ ხმალომღებელი, განა მამინაც დავეყარავდნენ! — ნინმატობდა მარუსა.

„მარუსა არ იყო, რო იკვებინდა, ამ თვეში გვემს ორნაგად ვასრულებო? სწორედ მაგის შეყერილი კაბები ყველაზე წუნიანი. თან როგორ გადგულდება ხოლმე, რამეს თუ უტყვი: მხო, ჩემი დღე და მოსწრება ჩემ ქმარ-შვილს თეთინთ ვუყვარვდი შარვალ-სალასათსო. ჩემი დედაბილი კიდევ განთქმული სონა მკერავი. ქსის ხეობაში ყველა კიი ვაჯაკის ჩოხა-ახალუხის შამკერი იყოო. თქვენ რა უნდა მასწავლითო. ჩოხა-ახალუხისაო! ნეტავი ვილასა სჭირდება მაგათი ჩოხა-ახალუხები! სწორი ნაკერი ვერ გაუვლია. არა, მაინც როგორ გამოუშვით ამოდნა უხარისხო პროდუქცია? თქვენი გულისათვის რეკლამაციას რეკლამაციავ ეღიებოთ. სულაც გამოავლით ამ ჩვენს ფილიას ხელიდან, ხანამწარალებს დაგესვით და სხვა რაიონს გადავუტყვიო. თავი რო-გორდა უნდა გავყოთ გარეთ. ალბათ უკვე მიულ დაბას მიედლო, დროშა რომ ნაფეტრებს. მეტი კი უნდათ! გავილი ქუჩაში და გაიცივნებენ, ეგე, სწორედ მაგან ჩაიტანს დროშაო, თავის ხელით-ვეო! რა უნდა ექნა?“

— მარტო ამას რას ეჩხუბებით, ირმას მრალია, „ნაურაზე“ რო კრავთ? — უყვიროდა ქალბნს ნათია. — ჩაიბთ თბილისში და უხარისხის დირექტორს გაუდგულდით!

— ნეტავი თაფლივით არ იგლისებულე! — დაუტანეს ნათიას. — გამოკვივიდა ჭკუის დამრიგებელი!

— იქნება საამეროს უფროსმა დავეიჭროს მხარი? დაფუძახით!

„ბედი არ გინდა რალა სწორედ გუშინდელ გავთმი ეწერა პაპაჩემის ამბავი შევდგი თუ არა ფეხი ფაბრიკის დირექტორის კაბინეტში, ჯერ ის გაზუთი მეცა თვალში. წინ ედო, მაგიაღუბე, პაპაშენიანო? სურათზე მანიშნა. მერე არა გრცხვენია, ასეთი პაპის შეილიშვილსაო? კაცი პირველი რველუციონერი ყოფილა. მისი პირველი კოლეგები იმას დაუარსებია. შვილი, მამაშენი, გმირი გახურდა, ასპროცენტიანი მეფეხარე. შენ რა ღმერთი გინყრება, შენი საქმე წესზე და რიგზე ვერ გაგარწვიო? თვითონ რომ მასალას დროულად არ გვეგზავნიან ხოლმე, ის ვითომ, არა-წორეო. ხან მთელი ნახევარი დღე ვედებოთ მანქანის მოლოდინში. ასორბინებო.“

მოკლედ, ჩავფლავდით. რას ვედები ღობე-ყორენ? ვტყუივართ და მორჩა სხედან ახლა ესენი და ისევ თავიანთ ნებაზე მუშაობენ. სულაც არ ენალღებოთ. კაბის კალთა ანუელ-დანუელი თუ გამოუვათ, ამ ეტიბე — გვერდზე მოივრებოდ. მარუსა თავისი ჩოხა-ახალუხის მკერავი დედაბილის ოინებს მოპყვება და ესენი სოციალთ დიხოუციბან. ღია ნარამარა თავის ნიშნობის ბეჭედს დააჩერებდა და თვეებს დაითვლი, როდის ჩამოუვა დანიშნული ნახევარდღე. ნათია ისევ ყოველ დღითი დაიკვირვებს. მოუჯდობა მანქანას თვალდასიხებელი, მეტი ძილსაგან გამოლენჩებდა და ვერც კი შეამჩნევს, სწორ ხაზს გაავლებს თუ დაბრუცილს. ანგელინა წარამბა ტელეფონთან ირბებს, კახამ კიდევ ჩაისვლა თუ არაო. ღალი... დამაბადეთო! თქვენ ოხტში კი მოვალე ვერც

უტად, რალეცნარი გაკრებულე ხმით გაიმეორა: — ხალ ექსკურსიაზე უსათოდ წავალი!

და რაიკომი გაიქცა...
მეორე დღე კვირა იყო. ავტობუსი უკვე კარგა გვარიანად გაიქცა, ნათია რომ მოვარდა ქაქანით და ლამის დაძრულ ავტობუსში შეხტა.

— დღესაც სამსახურში ხო არ მიდიოდი, რო აქაც დაიგვიანე! — წამოიძახა გალმა სოფელმა ფეფელამ და თავის გვერდით ჩაქცევა.

თებრი დედა უნომრო სკამზე დაბრძანებულყოფი. ყველგაობდა ქალი. ხუმრობა საქმე კი არ იყო, — თავისი რძლის ჯიბრზე ქალაქში, ექსკურსიაზე მიდიოდა. მუხლებზე იმოდენა თერმოსი ედო, ორივე ხელით ძლივ იმაგრებდა. მალი-მალ დახიზებოდა ხოლმე და თეთრ, ქათათა ტილოგადაფარებულ კალას მზრუნველად დახედავდა.

ის, ირმა, გულმონურული იყურებოდა ფანჯრიდან.
„თითქმე სახადმოხდლი ვიყო. კაციშვილი არ შეკარება. უკან, ერთ სკამზე შევიდი ქალი რის ვაი-ვაგლახით ჩაიქცა, მე კი ამოდენა სკამზე მარტო ვჯივარ. ვაბუტულები არიან, პრემიები რომ არ მივართვით. კიდევ კარგი, ფული ადრევე გვექონდა შეგროვილი, თორემ აღარც ექსკურსიაზე წამოშვებოდნენ. ისეთ ექსკურსიას ვაჩვენებდი, სიცოცხლეში არ დაგავინწყდეთ. ჩამოდით ერთი, თბილისში“.

მიდიოდა ავტობუსი. მიიზღახებოდა. გზა მშრალი იყო. ადრე გამოიდარა, თებერელის გასულსევე ერთ დღეს თბილი, სხივიანი მზის ქვეშ სანახევროდ დადნა თოვლი. გზის პირებზე, ეკლიანი ბარდების ქვეშ, ლურჯ იებს ამოეყვით თავი. გზად, სოფელს რომ გაევილიდნენ, ესმოდათ, როგორ ჩამოდიოდა სახურავებიდან გამდნარი თოვლის წყალი და ისე მხიარულად მორაკაკებდა, ვაბამულად, ნარნარით, გეგონება ღლინებდა. თან აღრნით ლოკა-

ვდა უკვე აბზინებულ, ძრულ კენჭებს. სულ სხვანაირი ფერი ედო სახლებს, ორლობებს, შუკებს, მთებს. როგორღაც განათებული და გულლია ეჩვენებოდათ არე-მარე. მესრებს იქით გადაბარულ ბალღებს გადასცქეროდნენ. შემოდგომით ჩათესლი ნიორს მწვანედ ამოეყო თავი, მიეწვებს რა ხანია მოსდებოდა თითო ღილილი-ადრევე ჩაბარული და უკვე ჩაშუშული მინა, მსუყედ. ნებივრად სუნთქავდა. ვენახში, ძირებშემობარული ვაზების გვერდით ჯანინანი გლეხი იდგა, ორივე ხელით ბარს დაყრდნობილი, მკერდგადაღვლილი. ისვენებდა. იქით კი, გზის გადაღმა, ახალ, გაუმარტავი სახლის ბოსტანში მოზუფუყე რუმი ქალი სარეცხს ავლებდა და შიშველი, მსუქანი ბარძაყები უჩანდა.

— გაზაფხულია, ქა! — რალეცნარი შეგებით ამოიხრა მარუსამ და თავიდან ძრული თავშული გადამიძრო.

— ნეტკი რა გიხარია! — უთხრა თინამ, იმან, ლიას ნიშნობის ბეჭდის თითზე წამოეცა რომ უყვარდა, — შუნც პრემიის ფულით საადრევე პამიდერის ჩითილი არ იყიდა!

— კახს ქათმის კუჭის ქერქი უნდა ვაჭამო, გამხმარი, დანაყლი, მასნაველს, აღარ ჩაისვლებსო. — უფნებოდა ანგელინა ლალის. თან სარეკლი იყურებოდა და ტურჩებზე ყაყაროსფერ პომადას ისევანდა. — ეხლაც დამიზღავს ჩემმა ქმარმა კოსმეტკა ქალაქშიც დამინახავს!

— ცირკში წამოყივი ვარ, — ეგრე, ხმამალა, ყველას გასაგონად დოლაპარაკა თებრი დეიდამ. — ცოტას განყდა, სული არ გამეპარა შიშისაგან, იგრე ეშმაკევივით დახტუნაობდნენ თოკებზე. სუ ელეთ-მელეთი მიეღიდა. მაშინ ვიყავით მე და ჩემი მული. მახლი ავით რო გამიხდა და ქალაქ დაწავინეს. ელენია აღონებდა. ახლა, რა ოინი მამივიდა, იმის სანახავათ რო წაველი: უნინ, ესე, გირგალი „პურფუკები“ გვექონდა, შუაში გვარიანათ ამოჭრული, განა თქვენავით გაზით ვიყავით მოყრჭებულები შუმივ-დგამდით კერესინკაზე და როდის-როდის გამოცხვებოდა. გამოვა-

გაგაუვილნი შემაჯავრებენ

თებერვალში თბილისის სტუდენტთა ქალაქმა მებად საინტერესო ღონისძიება მოაწყო: შეხვედრა იმ შემოქმედ კოლექტივთან, რომელმაც შექმნა ახალი ქართული მხატვრული ფილმი „მშობლიური ჩემო მინავ“. როგორც კინომოცოდნეს, ნილად მზგვა ბედნიერება მკაყურებლისაკის ნარმედგინა ეს დიდებული შემოქმედთა ჯგუფი, რომლის ნაშრომებსაც პრესამ სამართლიანად უწოდა „მხატვრული არსი დღეის გამისა“. უწოდა ჯერ კიდევ მაშინ, როდესაც კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ დირექციამ დედაქალაქის ჟურნალისტებსა და შემოქმედებითი ინტელიგენციის წარმომადგენლებს პირველად უჩვენა ფილმი. ჟურნალისტებთან საუბრისას ფილმის დამდგემლმა რეჟისორმა, სსრ კავშირის სახალხო არტისტმა რევაზ ჩხეიძემ განაცხადა: „...ჩვენი, მე და დრამატურგმა სულიყო ფელენმა, ვადაყენყვიტეთ. ჩვენი რესპუბლიკის ცხოვრების ცოცხალ მასალაზე შეგვიქმნა პროფესიონალი პარტიული მუშაკის მხატვრული სახე-პორტრეტი, პარტიის რაიონული კომიტეტის პირველი მდივნის გიორგი თორღლის სახე. წარმოგვეჩინა მისი მოქმედების სფერო განსაზღვრულ რეგიონში, სადაც, უიყუე, როგორც მთელს რესპუბლიკაში, ძირეული გარდატეხა მიმდინარეობს. ეს პრო-

ცესი ჩვენი საზოგადოების ყველა სფეროში... ფილმში ნაჩვენებია უნდა ყოფილიყო ყრილობიდან ყრილობამდე განვული მუშაობა ჩვენი რესპუბლიკის, ჩვენი ხალხის სახეცვლილებები, ის. თუ რას ვაკეთებთ. რის გაკეთებას ვაპირებთ!“.

საქმის, მიზნის, ახლობლის ერთგულება — ფილმის შემქმნელი ჯგუფის ეს თავისთავადი ჩანაფიქრი, იდეა და მრწამსი ბრწყინვალედ დაგვირგვინდა. ამის დასტურია ის საყუველთაო აღფრთოვანება, რაც ეუფლებოდა ყოველ დარბაზს ფილმის დემონსტრირებისას. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობებისადმი მიძღვნილი ეს კინომოთხრობა ჩვენი დროის გამირზე თანაბრად ალექსებს ყველას. „ამოუნურავია ადამიანზე სულიერ ღირებულებათა იდეოლოგიური ზემოქმედების ძალა“ — აღინიშნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XXVI ყრილობის ანგარიშში. სწორედ ამ ზემოქმედებისათვის მკაყურეში მადლობას უხდდა ფილმის შემქმნელ ჯგუფს. დამდგემლ რეჟისორსა და სცენარის თანავტორს რევაზ ჩხეიძეს, სცენარისტს სულიყო ფელენს, გიორგი თორღლის როლის შემსრულებელს თემურ ჩხეიძეს, კომპარტიის ლომერ ახვლედიანს, კომპოზიტორ

გია ყანჩელს. მხატვრებს, გიორგი გიგარსა და ზურაბ მემშირაშვილს; მკუხარე ტაშით ხვდებოდნენ და აცილებდნენ ამ დამიანებს, რომელთა ტალანტმა მოუტანა ფილმს გამარჯვება. ფილმი ხომ ფართო ასპარეზზე გავიდა და დიდი წარმატება მოიპოვა სკკპ XXVI ყრილობის გახსნის წინა დღეს მოსკოვში...

და აი, ახლა ახალგაზრდობასთან ვართ, ჩვენს ახალგაზრდობასთან. სტუდენტობაში. გაქვდილი დარბაზი. სახეიმიდ სირთული სცენა. ქართული ხალხური სიმღერებით გაიმსაპინძლდება სტუდენტობა: ამდენი ლექსი, ამდენი გამომსეველი, ამდენი შეკითხვები, ამდენი ბართა, ამდენი სიტყვა... სხვათაშორის, ჩვეთან ერთად წამოვიყვანეთ ახალგაზრდა ამერიკელი კრიტიკოსი, რომელიც სტაჟირებას მოსკოვის კინემოგრაფიის სააკადემიო ინსტიტუტში გადის და დისერტაციას ამზადებს თემაზე: რუსული ლიტერატურის კლასიკის ეკრანისზაციის პრობლემა“. ჩვენი სტუდენტობის ურეველი იყო ყველაფერი. იგი სახტად დრწა, განაცვიფრა კიონს უღედსმა სიყვარულმა. ამ დიდებულ ფილმის მონინების გამოხატვის ურეველი მას-სტაბურმა და ქემმარტივად სახალხო-სახე-იმო ხასიათმა; განაცვიფრა იმ ერთსულიეუნებმა, რომელიც მკაყურებელმა გამოიჩინა ფილმის მოქალაქეობრივი პათოსისა და ენების სიმძაფრის მიმართ. აღსანიშნავია, რომ ასეთი საღამოები მარტო თბილისში, მარტო ჩვენი რესპუბლიკის სხვა ქალაქებსა და რაიონებში კი არ გაიმართა, მან ტრუმფული, თითქმის ერთდროული სვლადანყო ლენინგრადში, სვერდლოვსკში, ალმა-ათაში, ტუმენში...

უნდა ითქვას, რომ ამ სურათით „მთელს ჩვენს მრავალეროვნულ კინოხელოვნებას ნამდვილად საეტაპო ფილმი შევქმნა, რომელიც თავისი ნამდვილი სიმართლისა და იმ დიდი რწმენისა და იმედის გამო, მკაყურებელს რომ უნერგავს, უთოვდ მებად მნიშვნელოვან ადგებს დაიჭერს ჩვენს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ჩვენი ზრით, ეს ადგილი მან უკვე მკვიდრად დაიკავა, უკვე გამოკეთა. შომაგონებელი ძალით წარმოაჩინა ჩვენი სახელოვანი თანამედროვენი, ადამიანები, რომლებიც გიორგი თორღლეთი მხარში ამოგვიდგებიან მამულიმიფილური შემართებით.

კადრი ფილმიდან „მშობლიური ჩემო მინავ“

ქართული
ლიბრარიონი

კაჭიბი ფილმიდან „მუზიკალიზმი, ჩემი მისია“

ქუჩის კარავანსაბო — აკილი შიხლიძე

ბიძის კარავანსაბო — ქუჩის კარავანსაბოს კომპოზიცია

თავის კარავანსაბო კარავანსაბოს მსახიობის მხარეს
მხარის კარავანსაბოს მხარეს

საქართველოში
საბჭოთა
სელისუფლების
დაგეგმვის
60
წლისთავი

საქართველოში — კარავანსაბო

იდლებრძელე, დედა საქართველოვ!

ვერიკო ანჯაფარიძე

ვერა ქევაშვილი

მარიამ ბურდულაძე

კისანა ტაბიძე

ნინო ჯავახიშვილი

თამარ ცუცუნავა

გვარდამკვირვებელი

ნატო ვარნაძე

„შენ სილამაზის ვარსკვლავი იყავ
და ვარსკვლავივით ცაში აღინიჭი“.

რ. ქუარაბა

ქართველი ქალის ზღაპრული სილამაზე, რომელიც აგრევიდა ამკობდა და საოცარი ძალით, პარმონიულად იყო შეზავებული ქართული საბჭოთა კინოს ტემპარიტი ვარსკვლავის — ნატო ვარნაძის იშვიათ ნიჭთან და ფაქიზ სულთან, სამართლიანად ნარმოკვიდგენს მას მსოფლიო კინოელის საუკეთესოთა შორის. მის სახელთან არის დაკავშირებული მუხეჯი კინოს დროისა და შემდგომი პერიოდის ბევრი ქართული ეკრანული ტილო.

1923 წლის გაზაფხულზე ერთ-ერთმა კინომოღვაწემ, „სახკინმრეწვის“ ადმინისტრატორმა ფოტოატლეის ეტირინაში შეამჩნია ნატოს სურათი და დიდი ძებნის შემდეგ მიაკვლია კიდევ ორიგინალს გურჯაანში; მომავალი კინოვარსკვლავი უპრეტენზიოდ აიყვანეს რეჟისორების — ა. ბგენაზაროვის ფილმ „მამის მკვლელები“ და ვ. ბარსკის „არსენა ყაზაღში“. და, აი საოცრება: სულ მალე, რამდენიმე თვეში, ნატო ვარნაძის სახელი მარტო საქართველოში კი არა, ჩვენი ქვეყნის საზღვრებს გარეთაც გახდა ცნობილი. ამის შემდეგ რეჟისორმა ივ. პერესტიანამ მსახიობი ორ ფილმში მიიწვია: „ტარიელ მკლავაძის საქმესა“ და „სამი სიცოცხლეში“.

6. ვარნაძის მიერ განსახიერებული ეკრანული გმირები დღესაც ცოცხლობენ ეკ-

რანზე და გაუხუნარი სინატიფით ანიჭებენ თაობებს მრავალგზის სისარულს. მისი ლირიკული, შთაგონებული სახეები, განსაკუთრებით რომანტიკული ხასიათის ესმა და დესპინე („სამი სიცოცხლე“ და „ჩვენი ქვეყნის რაინდი“); ფატი („ვიც არის დამნაშავე“); გიული („გიული“); ევროპელი ქალი („ამოკი“); ჯემბა („კრაზანა“); მუხეჯი კინოს პერიოდის საუკეთესო ქმნილებებია.

ნაყოფიერი აღმოჩნდა 6. ვარნაძის და კ. მარჯანიშვილის მუშაობა ფილმ „კრაზანაზე“.

ციცხვა და მოსკოვში ყოფნის, სადაც იგი მამას როლზე მუშაობდა (ლ. ტოლსტოის „ცოცხალი ლეშის“ ეკრანიზაცია), 6. ვარნაძე რეჟისორმა მ. ჭიაურელმა ფილმ „უკანასკნელ მასკარადში“ მიიწვია. ეს ფილმი პირველი ხმოვანი ფილმი იყო, სადაც ნატო თამაშობდა.

ხმოვან კინოში შესრულებული როლებიდან აღსანიშნავია ნენო [მ. ჭიაურელის მშენებელი, კომპაგზირელი მჭაიე ნანი (ნ. შენგელაიას „ნარინჯის ევლი“); ამ უკანასკნელისათვის 6. ვარნაძეს 1941 წელს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის საპატიო ნიშნება მიენიჭა. ნაცადი და დახვეწილი აქტიორული ისტატობის ნიმუშებად

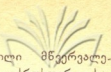
გვეყვინება შემდეგი მისი მხატვრული სახეები: მართა („ქაჯანა“), ნათელა („სამშობლო“), გვირისტინე („ქალიშვილი ხილდობინდან“), შანანა („ის კიდევ დაბრუნდება“), 1947 წელს 6. ვარნაძემ შექმნა ერთ-ერთი თავისი საუკეთესო ეკრანული სახე აკაკის შიძის, მანოსი, კ. პოპინაშვილის „აკაკის აკვანი“. 6. ვარნაძის უკანასკნელი როლია ელისაბედი (დ. რონდელის „მწვერვალთა დამპყრობნი“, 1952 წ.).

30-იან წლებში დაუახლოვდნენ ერთმანეთს 6. ვარნაძე და რეჟისორი 6. შენგელაია. მათ სამუდამოდ დაუკავშირეს ერთმანეთს თეიანთა ბედი, ცხოვრებაშიც და შემოქმედებაშიც... მაგრამ ნიკოლოზ შენგელაია 1943 წელს ფილმის გადაღებისას („ის კვლავ დაბრუნდება“) დაიღუპა კახეთის გზაზე, ზუსტად ათი წლის შემდეგ კი — 1953 წელს მოსკოვიდან თბილისის რომ მოფრინავდა ნატო ვარნაძე, მისი ლამაზი სიცოცხლე ფერფლად დაიფინა სამშობლო მიწას.

6. ვარნაძემ დიდი წვლილი შეიტანა ქართული ეროვნული კინემატოგრაფიის განვითარებაში. ის ხომ ქართული კინოს პირველი მესაბიძკელოვანი და მარად ჩაუშქრალი ვარსკვლავია.

მშენებლის ხელი

მშენებელი აქარა თავისი შევრცხლილი მშენებელ-ბითა და მოუსვენარი ზღვით, ნარჩენების უკეთესად გამოყენებით დახუნდული ბაღებითა და ვაკეებსა, უფრო მეტი არიგებელ-ჩარიგებელი ზურმუხტოვანი ჩაისი და მჭატაკებითი ნებივრად მოშრიალე პალმებით... მაგრამ ყველაფერზე მშენებელი მინც ის გოგონა იყო, ერთი სოფლის სასკეში მთელი აქარა რომ დამანახეა.

მაგრამბა ჩემი პირველი შეხედრა ამ დიდებულ კუთხესთან, პირველი ნაცნობობა აქარელ ჩადრის ქალბოთან — დიდ ტკივილად რომ გამომყვია თან. იქნებ, ეს გოგონა ერთი იმათგანის შვილიშვილია, ბათუმის ბულვარში რომ ცხვებობდით: დეიდა, ერთი ნაშთი. მხოლოდ ერთი ნაშთი ასნიც ეს პირადად და სახე დამანახე-მითქი. მან ქურდულად გადასწინა ჩადრი და „დამანახავობით“ შუშფოთებულმა უმაღლე ჩამოიფარა, მაგრამ ის ერთი ნაშთი საქმარისი იყო, რომ აღმეყვა მისი მშენებელი და შემგარანო აქარელი ქალის ცხოვრების მთელი ტრაგეზმითი. ახლა კი, ნოემბრის ამ მზიან დღეს...

ადამიანების გულიდან მომსკდარი შუქით, სითბოთი და სიყვარულით იყო სახეც ქობულეთის დიდი მოედანი. „თბილისობის“ მონანილე სტუმარ-მასპინძლების სიტყვა სიტყვას ენაცვლებოდა, ცეკვა — სიმღერას და ამ ზეიმს უტლებოდან გაღმოსცქეროდნენ „შოთა“, „ილია“, „აკაკი“, „ვაჟა“, „სალაკიონი“...

ტრიბუნაზე გოგონა დადგა. ჩადრად მზის სხივები ეხვია და ქობულეთელთა სახელით წარმოთქვამდა მისასალმებელ სიტყვას — პანეს დედა საქართველოსი, მისი მშენებელი აქარისა და სიცოცხლის სიყვარულისა.

უცებრდი, უსმენდი და გული მტკიოდა, რომ ნამდვილი ილია და აკაკი ვერ ტკებოდნენ საქართველოს ამ ოდესღაც დამონებულ-დამუჩავებულნი — ახლა ამყად მხარეაშლილი აქარით. ჩადრისაგან საბოლოოდ გამოსხნილი აქარელი ქალის მშენებნიბა და გონის ნაოუთით.

— ვინ არის? — შევევითხე პარტიის ქობულეთის რაიკომის მდივანს ნათელა ღუმბაძეს.

— მზევინარ ნანიძე, მეჩიე, სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი. საქართველოს სსრ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი.

— რა ახალგაზრდაა! თუმცა, ნათელა ჩეღლებადე, მეგონი 14-15 წლისა იყო, სოციალისტური შრომის გმირის ნოდება რომ მიეჩნეჭა.

— ბობოყვათის სკოლის VIII კლასის მოსწავლე. იგი ახლა იმავე სოფლის ჩაის ფაბრიკის დირექტორია და, სხვადა შორის, თავისი ეკონომიკური მაჩვენებლებით ერთ-ერთი საუკეთესო ფაბრიკისაც — დღე-ღამეში რომ 65 ტონა ჩაის ფოთოლს ამუშავებს.

— ნათელა ჩეღლებაძე! მთელ ქვეყანაში ერთადერთი მოსწავლე — სოციალისტური შრომის გმირი! თავის სოფელში მას აღბო ბევრი მიმდევარი ეყოლება.

— 19 სოციალისტური შრომის გმირი ჰყავს ბობოყვათს. მარტო ერთ ჭინჭარაძეების ოჯახს — სამი: გული, მაცვალა და თევრაი.

— ჰქონიათ თავმოსანონი!

— სხვა მხრივაც ბევრი! — მიასუხებს ნათელა, — სოფელმა 15 მშენებელი მისცა ქვეყანას, ტექნელის აჯანყებია ერთ-ერთი მონანილე ბობოყვათელია — შოთა ფუტყარაძე.

— ზოგიერთს მეც ვიცნობ. პროფესორ მამია გოგოლიშვილს, ეთერ ცივაძეს.

— რომელს? ერთი ეთერი აქარის ასსრ განათლების მინისტრის მოადგილეა, მეორე — საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორი. მისი ხუთი და-მშობივც ვამაყობთ. ერთი ფიზიკოსია, მოსკოვში დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია და იქვე მუშაობს, ფიზიკის ინსტიტუტში.

— გული ცივაძე?

— ისიც ბობოყვათელია — ახლა კვირიკეს ცენტრსების მეურნეობის დირექტორია, ადრე უმკაცვრობის ქობულეთის რაიკომის პირველი მდივანი იყო, შემდეგ — რაისაბჭოს აღმას-

აილა უჩაჩი

აიდას გუდაუთაში, რაიონის ცენტრში შევხვდი.

— ხომ არ გავიარეთ? — მკითხა ქალიშვილმა, — პირველად ხართ? კეთილი, საკმეის მერეც მოგასწრებთ...

წელი ნაბიჯით დაუკვეთი მწვანე, მზით სავესტ ქუჩას. აიდა ენაწყლიანად მესაუბრება აფხაზი ახალგაზრდების ცხოვრებაზე, საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობის შთაბეჭდილებებზე, თავის მშობლიურ სოფელ დურიბშივე, რგოლის წვერებზე.

ქალიშვილი გასილ აგრბას — აფხაზი ხალხის რევოლუციური წინაპრის ბუესტის წინ ჩერდება. — ჩვენი, მზოური აფხაზეთის ახალგაზრდები, — მომობრუნდა იგი, სათუთად ვინახავთ იმათ სსოვნას, ვინც დღევანდელი მშვიდობიანი ცხოვრება გააკვირნა. მოხუცები დღესაც აყვრებენ აფხიარცას და მათი გმირობისა და ვაჟკაცობის ამბავს მღერიათ.

— ყრილობაზე, ჩემს გვერდით, — მიყვება აიდა, — დღემ სამამულო ომის ვეტერანი იყდა. როცა სკაკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხანაგი ედუარდ შევარდნაძე საანგარიშო მოხსენებაში ახალგაზრდობას შეუხო, ვეტერანმა თავი ვეღარ შეიკავა, გული აუჩუყდა.

— საიდან ხარ? — მკითხა.
— აფხაზეთიდან, — უპასუხებ.
— რას აკეთებ იქ?..
ჩაის ვერფე-მეთქი...

სულ რამდენი მოკრიფე...
შარშანდელი ვუთხარი, — თექვსმეტი ტონა.

სახელი მკითხა.
— აიდა გუბაზი ვახლავართ, საქართველოს კომკავშირის პრემიის ლაურეატი, მეთქი, — გავეცანი.

„თქვენ ჩვენი იმედი, ჩვენი მომავალი ხართ. ჩვენს შემდეგ თქვენ უნდა ატაროთ ლენინის დაიად დროშა, კომუნუზმის დროშა!“ — მეუბნებოდნენ მისი თვალები...

აიდას შესახებ ვლადიმერ კოსტკოს ნარკვევი გამახსენდა. ის მართლაც მშვენიერი, ხალისიანი მოსაუბრეა, მით უმეტეს, როცა თავის სოფელზე, რგოლზე გვლაპარაკება.

ხელნაწიტიდან სურათი ამოიღო. ორნი იყვნენ.

ჩემი დაა—ლარისა, — მიმიითია მეორეზე, — ერთად, ერთ რგოლში ვმუშაობთ...

შარშან აიდას რგოლმა 46 ტონა მალა-ლხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი მოკრიფა, თვითონ აიდამ კი ლენინური კომკავშირის დაბადების დღისათვის — 29 ოქტომბრისათვის გაანაღდა მეთორმეტე ხუთწლიანი.

— თუ ასე განაგრძობ, — ხუმრობს საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXVI ყრილობის დელეგატი, სოფელ დურიგუმის კოლმურნეობის თავმჯდომარე ივანე თარკილი, — აიდა, თავისი რგოლის წევრებთანად სულ მალე ოცდამეერთე საუკუნეში გადასახლდება.

აიდა ილიმება. საოცრად უხდება ღიმილი.

— მეც ვერფედი, მამამისი ხაჯარაოტიც, ყველა ჩვენი წინაპარი, — ამბობს აიდას დედა ფეროსინე...

— თითქოს გუშინ იყო... იგონებენ აიდას პირველ მოსვლას პლანეტაში სოციალისტურ შრომის გმირი მარია არძბა. სსრკ სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ნორა სარქანიძე, მონინავე შეჩაიებები: კუჩკან და პლატონ თარკილები, ალა ხალვაში და სხვები, რომელთაც ქალიშვილი თავის დამრიგებლებად თვლის.

აიდა მიყვება, რომ 480.000 ტონის ანგარიშში 45.000 ტონა აფხაზი წეჩაიე ახალგაზრდობის პირადი წელილია. გარდა ამისა, შარშან 3.000 ტონა ყურქენი, 9.000 ტონა ბოსტნეული, 8.500 ტონა ხილი დაუშობადებიათ, ასევე თავდადებით უშრომიათ მეცხოველეობაში.

* * *

ეტკოვებ აიდას, „საბატიო ნიწის“ ორდენოსანს, საკავშირო ალკ ცენტრალური კომიტეტის ოქროს მედლის კავალერს, სოციალისტურ შეჯიბრებაში მრავალჯგის გამარჯვებულს, საქართველოს კომკავშირის პრემიის ლაურეატს, რომლის შრომიის კალენდარზე უკვე 1995 წელია. იგი XIII ხუთწლიდის ანგარიშში, 500.000 ტონის ანგარიშში (ჩვენ მაინც რეალურ დროს გვულისხმობთ) 85 ტონა მწვანე ოქროს მოკრეფას პპირდება სამშობლოს.

ღალი ღვალი

16796

სამი ნევილი ხელი

(ანუ პორტრეტი სამი მუშა ინტელიგენტისა)

ბატიშვილი მარტა

„ხელი აზრის ყველაზე დიდი მსახური“ — ასეთი განწყობილება დამეუფლა თბილისის ერთ-ერთ საწარმოში, როცა დაზგებთან გოგონათა ხელების სიმარჯვეს და სიმკაცრეს ვუცქერდი. მომერბოდა კიდევ რომელიმე მოცუნდა და კომპაქტური კომპიუტერს მღვიანი დაეით ბუძე რომ არ წამომშველებოდა, ალბათ არცა ხანს ვიდებოდი აი.

ლია,
ვეუენა,
ქეთევანი...
აი, სამი თოხსანი გოგონა, რომელთა ხელებმაც გამოკა.

ელექტრომომონტაჟეთა სამჭრო... ბევრი რამ არის ისეთი, თვალს რომ მოეწონება და გულს გაახარებს — პეწი, სიხალფეთე, ზემიერობა, მასშტაბი. გრანდიოზულობა... მაგრამ საბჭოთა კავშირის 50-ე წლისთავის სახელობის ქარხნის ყველაზე დიდი სიამავე მისი აღმამინები არიან.

ზემოთ ლია ვახსენე. ახლახან იგი ოცისა გახდა. გვარად გელაშვილია, საწარმოში წასვლა და იქ პროფესიის დაუფლება საშუალო სკოლაშივე ჰქონია ჩაფიქრებული.

ველადური რიგზე აეწყო, ჭერი ნათესავი მობინახულა, ვისი შთაგონებითაც მიდიოდა ქარხანაში. შემდეგ ე ელექტრომომონტაჟეთა სამჭროში მოწაფედ გააფორმეს, თვალდახელშეუ გავიდა დრო — დღეები, თვეები, წლები. მან საწარმოში უკვე სამი ხალიხიანი წელი გაატარა. აქ შეიგრძნო პირველად დიდი, ყთილმოზილური საქმის მომხიბველობა. აგრ სამჭროს კომპაქტურის მთავარიდაც აირჩიეს, შარშან კი რაინული ბაჭოს დებუბად წამოაყენეს. „სებელი ავტოსტრუქციისა“ საგანებოდ ემზადება,

ქიმიურ-ტექნოლოგიურ ფაქტლებზე მისაღები გამოცდების ჩაბარებას აპირებს წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ. კონდის შექმნა მარტო წიგნებიდან როდია საქმარისი. თანაც არც ისე იოლია წლების მანძილზე ნალოიაკები დაზგისათუ დანადგარის მითრევა.

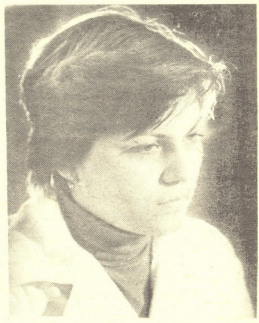
— როცა შევექსე თარგის გარგუნებენ, მაშინ ყველა უბნის გაძლოაც უნდა შეძლო, — ამბობს ლია. — რადგან ჩვენთან უოველდლიურად იცლება დაეალებები, დარა თქმა უნდა, მუშებზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული.

რალა გააკვირია, რომ უოველ საქმეში აღმამანს შეუძლია აღმოაჩინოს სოლიაუე დეაწლისა, ოღონდ კი საქმეს სიყვარული უძლდეს სანთელ საქმეულად.

მის გვერდით ვეუენა ჩაღუნელია. ოსტატსაც კი უჭირს თეთრხალათიანთა გარჩევა. მე კი მათს ბიოგრაფიებშიც მსგავსება დაინახე. ვეუენაც ელექტრომომონტაჟეა, მარტო შრომითი კი არა, სულერი ბიოგრაფობაც აქვთ გოგონებს.

აი რას გვიამბობს მის შესახებ ოსტატი მ. ფხაკაძე:
— უბრალო ფარატინა ქალაღზე ჩანანწერებით დაიწყო ვეუენა ჩაღუნელის ბიოგრაფია ჩვენს საწარმოში, დღეს კი მისი საქალაღე სასევა საპატოო სიგელებით, მეღღებით, დაიკოლოების აღმუნსხევილ ჩანანწერებით.

გვეი არავის ებარება ამ სიტყვებში. ოსტატი ხომ თაიდათაია საამჭროში. მასზე ბევრად არის დამოკიდებული საქმის წარმატება, სწორედ რომ მისი მოვალეობა

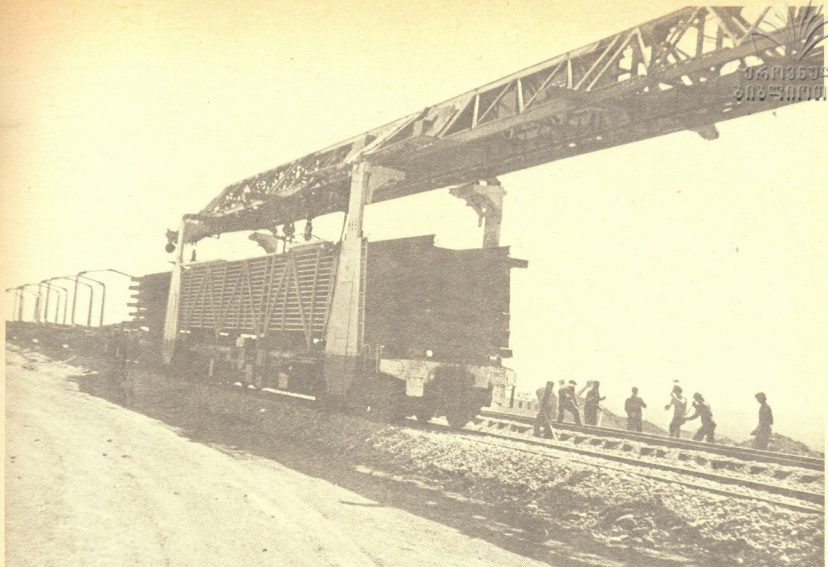

მუშა ჩაღუნელი

ლია ბატიშვილი

ბატიშვილი მარტა
ქიმიურ-ტექნოლოგიური ფაქტლებზე მისაღები გამოცდების ჩაბარებას აპირებს წარმოებისაგან მოუწყვეტლივ.

დ. იაკობაშვილის ფოტო

— ასეთი რთული ტრასა, — გვითხრა ტრეტს „საქტრანსსტროის“ მმართველმა ამირან სვანელიძემ, — კავშირის მასშტაბით არ მოიძებნება, თუმცა „კავკაზპროტრანსმა“ პროექტის ევლაზე რაციონალური ვარიანტი შემუშავა (ავტორი გ. ჯაში). თავად განსაცემი: მაგისტრალი 161 კილომეტრზე გადაეგებება. მთელ მონაკვეთზე 25 ხიდი და 385 წყალგატარი ნაგებობა უნდა აიგოს, მშენებლებს წინ ეღობებათ მაგარი ქანებიც და დღეღამიც, მდინარეებიც და ღრანტებიც, მაგრამ ჩვენს განკარგულებაშია 250-მდე სხვადასხვა სახის მშლავი მექანიზმი — ამწეები, ბულდოზერები, სკრეპერები, თხი-მავლები, ტრაქტორები...

ჩვენ, რა თქმა უნდა, ისიც გვიანტირებებს, პირველი ელმავალი როდის მივა ახალქალაქში. ამირან სვანელიძის ამაზეც მზადა აქვს პასუხი: ტრაქტორები...

— ტრასის სამი მონაკვეთიდან პირველი 1985 წელს ჩაადგება მწუხარში, ორი კი მომდევნო — 1986 წელს.

— კი, მაგრამ ერთ მონაკვეთს ხუთ წელს ანოვობთ და იმ ორ მონაკვეთს ერთ წელში როგორა მონასრებთ?

— სამუშაოები პარალელურად იმ უბნებზეც მიმდინარეობს, რომელია საექსპლუატაციოდ გადაცემა მეთერთმეტე ხუთწელშია გათვალისწინებული, მარტო შარ-

შან, ცხრა თვეში, დაგეგმილი ერთი მილიონის მაგიერ ხუთი მილიონი მანეთის სამუშაო შევასრულეთ. მოკვეთი 1,5 მილიონი კუბური მეტრი მიწა, 12 კილომეტრზე დაავადეთ რკინიგზის ლიანდაგი, მდინარე აღდგეთო კი 160 მეტრი სიგრძის ხიდი გადავიწყობთ.

— პირველი მატარებელი როდის გაივლის?
— სამუშაო მატარებელი ახლაც დადის, — ელიძემა მშარაველს

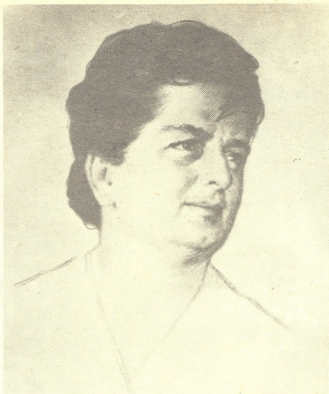
ახალი სარკინიგზო ხაზი ხუთ ადრინისტრაციულ რაიონს — მარნეულს, თეთრი წყაროს, წალკას, ბოგდანოვკასა და ახალქალაქს გადააქვეთავს. როცა მშენებლობა დამთავრდება, 14 რკინიგზის სადგური და ასაქცივი იქნება. მეტრ. მათ სახელებს აღარ იკითხავთ: მარაბდა, ცხრა ძმა, წიწყარო, ნადარბავეი, ბეღანი, თრიალეთი, თავჯარავანი!... ჩამდინე თანამედროვე ობიექტი შეემატა მათ. ბევრ დასახლებულ პუნქტში, სადაც კი რკინიგზის მაგისტრალი გაივლის, აუნდება კულტურულ-საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ნაგებობები, მაგალითად, თეთრ წყაროში აუნდება საბავშვო ბაღი, მაღაზიები, სატელეფონო სადგური, ახალქალაქში — საავადმყოფო, სკოლა, თეთრ წყაროში, ბოგდანოვკასა და ახალქალაქში — 60 ბინიანი საცხოვრებელი სახლები, გათ-

ვალისწინებულია სასტუმროებისა და სასალონოების აგებაც.

აი, ჩამდინაღ მრავალმხრივი მნიშვნელობისაა მარაბდა-ახალქალაქის მაგისტრალი. ამ ტრასის მშენებლობას კიდევ ერთი თავისებურება აქვს, რომელიც ჩინებულად ასახავს ჩვენს სოციალისტური ცხოვრების შინაარსს: მაგისტრალი საქართველოში შენდება, მაგრამ მასში მოცავერებ რესპუბლიკების ბევრი ქარხანა, მონაწილეობს.

ნაბიჭ-ნაბიჭ, მეტრობით, კილომეტრობით იკვლევს გზას მარაბდა-ახალქალაქის მაგისტრალში. უკველი წუთი, საათი, თვე აახლოებს იმ დღეს, როცა რესპუბლიკის ცენტრს მკიდროდ დაუკავშირდება მესხეთ-ჯავახეთის დალოცვილი კუთხე. გაუადვილებს მიმოსვლა აქაურ კაცს, დედაქალაქისკენ უწყვეტ გადაადგილებს აქაური მიწის ბავი და ბარაკა, სამაგიეროდ, ეს მზარე თავადაც უხვად მიიღებს სასოფლო-სამეურნეო მანქანა-იარაღებს, მოწყობილობებს, სასუქს, სამრეწველო საქონელს...

არც ისე შორის არის ეს დღე. გაივლის რამდენიმე წელიწადი და ქართული ელმავალი დედამიწისში ნაირფერი უკვილებით მოჩითული მესხეთ-ჯავახეთის ალსური მდლეოების სურნელსა ჩამოიარას.

გვესუბრება ქუთაისის საჯარო ბიბლიოთეკის დირექტორი პოეტი ლილი ნუსუბიძე

ეს გახლავთ დასავლეთ საქართველოს ერთ-ერთი უძველესი წიგნსაცავი.

1884 წელს 500 წიგნით ჩაუყარა საფუძველი მის არსებობას ცნობილმა საზოგადო მოღვაწემ ანტონ ლორთქიფანიძემ. კერძო პირებისგან შემოწირული წიგნებით დაიწყო ეს დიდი მამულიშვილი საქმე. საბიბლიოთეკო მუშაობის ახალი ფორმა — ცენტრალიზაცია ქუთაისში 1975 წლიდან განხორციელდა. 24 საქალაქო და 12 საბავშვო ფილიალს სათავეში ჩაუდგა საჯარო ბიბლიოთეკა.

პირველ დღეებში მთელი მუშაობა ნარიშკოთა წიგნადი ფონდებისა და კატალოგების, აგრეთვე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მოსაწესრიგებლად.

საჯარო ბიბლიოთეკასთან შეიქმნა გაცვლითი ფონდი, სადაც თავი მოიყარა ფილიალებიდან შემოზიდულმა ზედმეტმა და პროფილისათვის შეუსაბამო ეგზემპლარებმა. 200 ათასი წიგნი გადანაწილდა თერჯოლის, მაიაკოვსკის, ზესტაფონის, წულუკიძის რაიონის ბიბლიოთეკებში.

დღეისათვის ცენტრალურ საჯარო ბიბლიოთეკაში და მის ფილიალებში 1.407.116 წიგნია. ბიბლიოთეკები წელიწადში 102.917 მკითხველს ემსახურებიან და 2.019.844 წიგნს გასცემენ.

ერთ სულ მოსახლეზე ჩვენი ბიბლიოთეკების 8-10 ცალი წიგნი მოდის. მკითხველის მოზიდვაში დიდ დახმარებას გვიწვეს მასობრივი საბიბლიოთეკო ღონისძიებები და მუშაობაში ახალი გზებისა და მეთოდების ძიება, რომელსაც ფილოსოფურ მეცნიერებთან კანდიდატის დო-

ცენტ სიმონ არველიძის ხელმძღვანელობით სათავეში უდგას სამეცნიერო საბჭო.

უქანასკნელ წლებში ბევრი სიხალე დაინერგა:

„წიგნი მუშის ოჯახს“. — ასე ვუნდადეთ ერთ-ერთი ინიციატივას, რომელმაც საკავშირო მონონება და აღიარება მოიპოვა.

საჯარო ბიბლიოთეკას მოძრავი წერტილები აქვს გახსნილი აბრეშუმის სანარმოო გაერთიანების სართავ-საჩქერ და ძაფსალად საამქროებში. ახალი წიგნებით აქ ხშირად ნახავთ ბიბლიოთეკარებს ლილი ფრუიძეს, ევენია გარდაფხაძეს, ნათელა ბილისიშვილს, ნარგისა ლორთქიფანიძეს, მილადა ფანჯულიძეს, ნაზი გორდაძეს.

„მოგზაური და წიგნი“. ასე დაერქვა ტურისტულ სასტუმრო „ხვამლში“ გახსნილ მოძრავ წერტს, რომელსაც ძირითადი საცავის გაშენი ნაწილი ჭუმბურიძე ხელმძღვანელობს.

ბიბლიოთეკა სისტემატურად აწვდის ახალ წიგნებს ბამის სახალხო მუზეუმებს; შევითავსო შინმოსუცვლი ქუთაისელის სხოვნას ბიბლიოთეკამ შეიღო ათასი ახალი მკითხველის მომსახურება უძღვნა. ამ ღონისძიებამ ბიბლიოთეკას დაუკავშირა დიდ სამაშულო ომში დაღუპულთა ოჯახის წევრები, სტუდენტები და მოსწავლე ახალგაზრდობა.

საინტერესოდ წარმართა მუშაობა ლესია უკრაინკას ქუჩაზე, სადაც 1911-13 წლებში ცხოვრობდა დიდი უკრაინელი პოეტი ლესია უკრაინკა. ამ ქუჩის ყველა

ოჯახი, ყველა მცხოვრები უზრუნველყოფილია საბიბლიოთეკო წიგნით. სწორედ ამიტომ ბიბლიოთეკის მუშაკებმა მომსახურების ამ ფორმას „მკითხველი ქუჩა“ უწოდეს. ყოველ შაბათს ავტობიბლიოთეკას ლესია უკრაინკას ქუჩაზე მიაქვს წიგნების ახალი წაკადი.

ბიბლიოთეკა ჩაუდგა სათავეში ამ ქუჩის დღესასწაულის ჩატარებასაც, რაც ნამდვილ სახალხო ზეიშად იქცა.

ძალზე პრაქტიკული და ემოციური აღმოჩნდა ახლადაქორწინებულთა მომსახურება.

ქალაქის მშაჩის ბუროში თვალსაჩინო ადგილზე გამოკრული წარწერა — „თქვენ გეგით ი. ჭაჭავაძის სახელობის ცენტრალური ბიბლიოთეკა“ — წიგნის სამყაროში იწვევს ახლადაქორწინებულებს. თარზებ — „თქვენთვის ახლადაქორწინებულთა“ — შერჩეულია საინტერესო წიგნები: მარკსიზმ-ლენინიზმის კლასიკოსები ოჯახისა და ქორწინების შესახებ, საბჭოთა ოჯახის სიმტკიცისა და ძლიერების შესახებ, ჩვენი საბჭოთაანი ახალგაზრდობის საგმრო საქმეების შესახებ ბრძოლაში და შრომაში, ქართული და უცხოური მხატვრული ლიტერატურა, რაც ახლადმეწილე ოჯახს დაეხმარება ახალი ცხოვრების გზაზე.

ლაშაზად და საინტერესოდ არის გაფორმებული ახლადაქორწინებულთა ფორმულარი, მას კარგი ტექსტით ამშვენებს:

„ძვირფასო მეგობარო! თქვენი შეუღლებით ქვეყანას ერთი ოჯახი შეემატა. გილოცავთ ბედნიერებას! იმრომეთ, იცხოვე-

რით თქვენი ოჯახის, თქვენი ხალხის, თქვენი ქვეყნის საფიქრებლად და სასაღვრებლად.

მხოლოდ სიყვარული და ერთგულება, სიმართლე და პატიოსნება ყოველივეს თქვენი ოჯახის მარადიული მეგობარი, ნიგნი კი — თქვენი ცხოვრების მგზავრი და მისწავლებელი. აღუზარდეთ ქვეყანას ღირსეული შიამოშაობა. დღიდან საჯარო ბიბლიოთეკის საპატიო მკითხველები ბრძანდები.

ბიბლიოთეკის სამეცნიერო საბჭო.
საინტერესოდ ჩატარდა საბავშვო ბიბლიოთეკებში მასობრივი ღონისძიებები. ეთიმობაურთ მშობლიურ ქალაქში და ჩემი მისამართი. ნორჩმა მკითხველებმა ერთი წლის განმავლობაში იმობაურთ მშობლიურ ქალაქში, შეისწავლეს მისი ღირსშესანიშნავი ისტორიული ადგილები და შექმნეს საინტერესო ხელნაწერები და ფოტოალბომები, ასევე ღონისძიება „ჩემი მისამართი“ საყოთარო ოჯახის ბიოგრაფიით დაიწყო, შემდეგ შეისწავლეს ის ქუჩის ისტორია, სადაც თეთონი ცხოვრობდა და ქუჩაზე განლაგებული საწარმოები და დაწესებულებები, მათი ადამიანები, მონაწილეობა მიიღეს თავიანთი ქუჩის და ეზოს კეთილმოწყობაში. ამ ღონისძიებებმა მარტო ნორჩები კი არ დაინტერესა, არამედ ჩვენი უფროსი თაობა. დიდი გულსწორით ვისმენდით მათს მონაბორობას, მათს ხარვეზს საინტერესო და მოკლებების შესახებ. ზოგი მკითხველის ოჯახის ბიოგრაფიამ ჩვენც ბევრი რამ გვასწავლა. საბავშვო ბიბლიოთეკების ნორჩი მკით-

ხვედრის, რომელთა მუშაობას კარგად საინტერესოებს საქართველოს სსრ საპატიო ბიბლიოთეკარი ნუნუ ტრაპაიძე, ხშირად მონაწილეობენ რესპუბლიკური საბავშვო ბიბლიოთეკის მიერ გამოცხადებულ ვიქტორიან-კონკურსში და გარკვეულ წარმატებებსაც აღწევენ.

ყოველდღიურ მუშაობაზე გადასვლა ქალაქის საზოგადოებრიობის მოწოდება დამსახურდა. დღეს ქუთაისში ყოველდღიურად მუშაობს ცენტრალური საჯარო № 1, 4, 5, საქალაქო № 1, 3, 4, 5, 7, საბავშვო ბიბლიოთეკები. ამან მკვეთრად გაზარდა მკითხველთა რაოდენობა, აამაღლა მომსახურების ხარისხი.

არ შეიძლება პატივისცემით არ მოვიხსენიოთ ან გარდაცლილი პოეტი ანდრია სინაური და მისი მუდღეუ პედაგოგი ნაიდა აბდუშვიცივილი, რომლებმაც გარდაცვალების შემდეგ საყოთარო სახლში, ავეჯი და უნიკალური ნივნადი ფონდი ანდრეითი გადასცეს კულტურის განყოფილებას ახალი ბიბლიოთეკის გასახსენლად. და, ბოლოს, ქალაქი კიდევ ერთი, 24-ე საქალაქო ბიბლიოთეკა შეემატა.

ქუთაისის ბიბლიოთეკების მუშაობის გამოცდილებაზე შეიქმნა მოკლემეტრაჟიანი კინოფილმი „ნიგნი ჩემი მეგობარია“.

ქუთაისის ცენტრალურ-საჯარო ბიბლიოთეკის დავიკრა დასავლეთ საქართველოს — უნივერსალური დეპოზიტარიუმის ფუნქცია. 28 რიონისა და 5 ქალაქის ბიბლიოთეკებში დღემდე უმორჩარა, 15-20 წლის წინათ გამოსული ნივნები, რომლებსაც დღეს უკვე აღარ ჰყავს მკითხველი,

მაგრამ მთლიანად არ დაუკარგებულნი ნიყო ღირებულება და ოდესმე ვერცხვად შეიძლება დასქირდეს ვინმეს, თუც იტყვიან ქუთაისის საჯარო ბიბლიოთეკაში, საიდანაც რესპუბლიკურ და საკავშირო დეპოზიტარიუმების საშუალებით მიიწვებული ნიგნი კვლავაც შეხვდება თავის მკითხველს.

საინტერესოდ მუშაობს ავტობიბლიოთეკა, რომელიც ნიგნებს სისტემატურად აწვდის ქალაქის ახლადდასახლებულ უბნებს, სადაც ჯერჯერობით არ არის სტაციონარული ბიბლიოთეკა.

1980 წელი ბიბლიოთეკებისათვის მუდგად დამაბული შრომის წელი იყო.

ბიბლიოთეკების მუშაობის საკავშირო დოვალეინება-კონკურსის მიუძღვნა საბიბლიოთეკო მუშაობის მთელი ციკლი მკვეთრად ამაღლდა შრომის დისციპლინა, გაუზრვობსა კადრებთან მუშაობა, თითოეული საბიბლიოთეკო ღონისძიება უფრო შინაარსიანი და საინტერესო გახდა.

მონოდეგამ „კ. ი. ლენინის ნიგნიველა ქაბუცა და ქალიშობილს“ — პრაქტიკულად შეისია ფრთები.

საბიბლიოთეკო საქმის ვეტერანები თამარ კოლაშვილი, ფატი ბრეგვაძე, თინა ფალავანდიშვილი და სხვები სისტემატურად ზრუნავენ ახლგაზრდა კადრების დაოსტატებისათვის, საბიბლიოთეკო მუშაობის ახალი ფორმებისა და მეთოდების დაწინაურებისათვის.

საბიბლიოთეკო ქსელს მრავალად ჰყავს საქმის ერთობლივი, ნიგნის პროპაგანდის დაუღალავი მუშაკი, ვინც წლების მანძილზე ერთგულად ემსახურება მკითხველს.

მკითხველებს დიდ სამსახურს უწევს საცნობო-ბიბლიოგრაფიული განყოფილება (გამეფ რესპუბლიკის საპატიო ბიბლიოთეკარი ნუცა ახუდელიანი).

საჯარო ბიბლიოთეკას გვერდით უდგას მთელი საბიბლიოთეკო ქსელი, მაგრამ მათ შორის თავის კარგ მატერიალურ-ტექნიკურ პირობებით, მკითხველთა მომსახურებით გამოირჩევა № 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 17, 19 საქალაქო, № 1, 4, 5, 7, 8 საბავშვო ბიბლიოთეკები, მათი მუშაობები ერთიანი საბიბლიოთეკო მომსახურების კარგ დონეს ქმნიან.

საქართველოს კომპარტიის XXVI ყრილობას ქუთაისის ბიბლიოთეკებმა შრომითი ნობათი უძღვნეს — მკითხველთა რაოდენობისა და ნიგნის გაცემის გაცმა წარმატებით შესარულეს.

ქუთაისის მშრომლებმა ვადაზე ადრე გაიანდღეს მეთე ხუთწლელი და რესპუბლიკის დედაქალაქში დიდების დროშა აღრიეს.

ამ საერთო გამარჯვებაში ქუთაისის ბიბლიოთეკების მოყრატებული წვლილიც არის.

Կարճիկ յուրյան յոնջվելը — կնի-
կա հրաշքն է, որպեսզի սխալու կնի-
կանց հագուստը, սակայն ինչպես
ճիշդիցս յուրյանը, օրհույժով ընտել-
ցանք յոնջվեցեն:

Երկ յուրյան հոգս կնիկն սխալու
«մարդկային» հայտնի յուրյանը ունեցելը,
ձևեր յան կնիկու:

1. Կարճիկու յան հուրյան ճիշդիցս
սակայն յոնջվելը, որք յան կնիկն
զարմարուս, ճիշդիցս սակայն յուրյանը յան
սխալու կնիկն ընտել «մարդկային»
զարմարուս հոգս կնիկու կարճիկու
ունեցելը, ձևեր յան սխալու սխալու զար-
մարուս:

2. Կարճիկու հոգս յուրյան յուրյանը
— կնիկու, յուրյան կնիկն կնի-
կան զարմարուս, կնիկու հոգս
զան կնիկն սխալու յուրյանը յուրյանը
զան կնիկու զարմարուս սխալու կնիկու
կարճիկու:

3. Կարճիկ յուրյանը կնիկն յուրյանը
— կնիկու, յուրյան կնիկն կնի-
կան զարմարուս, կնիկու հոգս
զան կնիկն սխալու յուրյանը յուրյանը
զան կնիկու զարմարուս սխալու կնիկու
կարճիկու:

4. Կարճիկ յուրյանը կնիկն յուրյանը
— կնիկու, յուրյան կնիկն կնի-
կան զարմարուս, կնիկու հոգս
զան կնիկն սխալու յուրյանը յուրյանը
զան կնիկու զարմարուս սխալու կնիկու
կարճիկու:

ს ა ზ ე ნ ი ა

ნათელა იანქოშვილი — „ნაირი“

გამორჩეული ქართველი ფერწერია, საქართველოს სსრ სახალხო მხატვარი ნათელა იანქოშვილი ცნობილია, როგორც მკაფიოდ ინდივიდუალური ხელწერის ხელოვანი. იგი დღეი ტაქტით, დახვეწილი პროფესიული ოსტატობით და მაღალი გემოვნებით უხამებს ერთმანეთს რეალურ სინამდვილესა და მხატვრულ თავისუფლებას.

მხატვარი დაულადავად შრომობს პორტრეტის ეანრში და ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენელთა დუხამახსოვრებელ დრამატიკული ფორმით, ინტელექტუალურ პორტრეტებს ქმნის. ამ ნამუშევრებისათვის დამახასიათებელია მკერავი, მოცულობითი ფორმები, მძაფრი შინაგანი დინამია, კლასტიკა, რთული ფერაღოვანი ფონი, ფუნჯის თავისუფალი მონახში.

ნათელა იანქოშვილის მდიდარი ფერწერული შესაძლებლობა, ნატურის არსზე ფსიქოლოგიური წვდობა, მკაფიოდ ვლინდება მის ერთ-ერთ საუკეთესო ფერწერულ პორტრეტში — „ნურკია“, რომელსაც ამჯერად გთავაზობთ.

სალათა

№1. მოხარშეთ ოთხიანი გრამი კარტოფილი, მოაკლიეთ კანი და დაჭერით პატარა ნაჭრებად, დაუმატეთ დაჭრილი მუდგე ყოტრია (ერთი საშუალო სილიდისა). მოხარშეთ, კანგაცილი, თხელ ნაჭრებად დაჭრილი ერთი ძირი სტაფილი, წვრილად დაჭრილი ხახვი (ერთი თავი), მარკილი, პილილი, დაახით გემოვნებით საწებელი, (ერთმანეთში არეული მზა მლოვი, ღვინის ძმარი და ზეთი) და აურეთ.

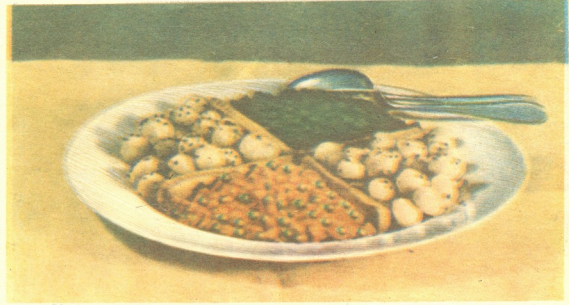
№2. კომბოტო დაკეთე ძალიან წვრილად, მოაურეთ მარკილი, დასრისეთ და ხელით გაწურეთ, შემდეგ დაუმატეთ — ძალიან თხლად დათლილი ზამთრის წითელი ორი მოზრდილი ბოლოე, წვრილად დაჭრილი ახი გრამი მუწავი ხახვი, დაფხვილი ორი ძირი სტაფილი და ერთი ძირი ნიახური.
გამზადებული მლოვე დაუმატეთ მაგრად

მოხარშული კერცხის გული, კარგად გასრისეთ და თანდათანობით შეურეთ (თქვენი გემოვნებით) მარკილი, შეჭარი, შემდეგ კი არაგანი, მიღებული საწებელი დაახით გამზადებულ სალათსა და აურეთ.

აიღეთ ისეთი სახალათე, რომელსაც ოთხი განყოფილება აქვს. თუ ასეთი არა გაქვთ, მაშინ გამოიყენეთ მრგვალი ან სწორკუთხვანი ლანგარი და სტაფილის მოგროვარ სქელი ნაჭრებით გაუფეთ ოთხ თანხარ განყოფილებად.

ჭურჭლის ორ მოპირდაპირე განყოფილებაში მოათავსეთ სალათა №1. მორთეთ ზოგნაგისებურად დაჭრილი მაგრად მოხარშული კერცხები.

დარჩენილ ორ მოპირდაპირე განყოფილებაში მოათავსეთ სალათა №2. ზედპირი შეუწვრეთ, მოათავსეთ ზედ სტაფილის დამზადებული პატარა ნაჭრები და მოაურეთ წვრილად დაჭრილი კამა.

ბაკაშანის პირველ გვერდზე — ა. ივანოვი — პანოს შაპოხის ფრაგმენტი. გომოთხა — ნათელა იანქოშვილი — „ნაირი“

რედაქტორი მარიკა ზარათაშვილი	სარედ. კოლეგია: გ. ბანძელაძე, ნ. გაფინდელაშვილი, ნ. გურიანიძე, ლ. კახაბაძე, ზ. კახაბაძე, ნ. კილასონია, თ. ლაშქარაშვილი, ვ. ლომთათიძე, ვ. თვანიძე, ც. ტაყაიანი (მხატ. რედაქტორი), ლ. შაჟირიანი, ნ. ცაბარაშვილი, ნ. ჯაბახიძე, ა. ჯაბახიძე (პ. მგ. მღვიანი).	საქ. კვ. ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობა	
	ტექნიკური ნ. ბ. შ. ე. ა.		

საქ. კვ. ცენტრის გამომცემლობის სტამბა თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14

რედაქციის მისამართი — ლენინის ქ. № 14. ტელეფონის №№: რედაქტორის — 99-98-71, სასესიისგებელი მღვიანის — 99-71-68 მხატვრული რედაქტორის — 93-98-57, საგრო გენყოფილების — 93-98-54, გადაცემა ასაწყობად 6/IV-81 წ. გემოწეროლია დასაბეჭდოდ 19/VI-81 წ., ქალაქის ზომა 60x90სმ, ფოტოური ნაბეჭდი ფურცელი კ. სალიტერატურო-საგამომცემლო თბილისი №2 ტირაჟი 134.100. შეჯ. 1036. უფ. 00695.

სურვილი

სასაზღო კალათა

ორასი გრამი კარაქი კარგად აწილეთ. მუხე თინდათანობით დაუმატეთ ერთი სუფურის კოჭი შაქრის ფხენილი, ნახევარი ჩაის კოჭი მარლი, ორი კვერციხი (ცილიან-გილიანად, ორი კვერცხის გული და გათქვიფეთ. შემდეგ აურიეთ შავ ნახევარი ჩაის კოჭი სიდანარევი პურის ფხვილი (ოთხხან-ხუთხანსი გრამი). თუნუქის მოგრძო ან მრგვალი მოკვანილობის, დანაოქებულ პატარა ყალიბებს წაუსვით ცხიმო.

მომზადებულ ცომიდან აიღეთ პატარა-პატარა ნაჭრები, მოათავსეთ ყალიბში და მიეციეთ ყალიბის ფორმა. ყალიბში შევიწყნავთ სივრცე უნდა დარჩეს, ამიტო კომი თხელ ფენად ააყარით კედლებზე და ფსკერზე. ცომიანი ყალიბები დალაგეთ თუნუქის ფურცელზე და გამოაცხეთ.

გამომცხვარი ცომი ყალიბში ცოტა შეაგრძლიეთ და მერე გამოიღეთ. თუ ყალიბი გამომცხვარი ცომით ამოვიღო, მაშინ ყალიბიდან გამოღებულ ნამცხვრის შუა გული ცოტაოი დანით ამოკრიოთ და ხელით დაფშვეყნიო.

თუ გსურთ, რომ ნამცხვარს სახელურიანი კალათის შეხედულება ჰქონდეს, მაშინ ცოპის ნაწილიდან გამოაცხეთ უნაგირის ფორმის მრგვალი ნამცხვარი.

გამომცხვარი ნამცხვარის თავისუფალი სივრცე ამოავსეთ სასურველი მასალით, სალაით, კვეთი და სხვა ოლხაითიო. შემდეგ კი უნაგირისებური გამომცხვარი ცომი სახელურივით ჩაურტეთ.

აღინუნული გამომცხვარი კალათები ზემოდან კარაქით, რომელიც შეიღებმა იყოს მზა მდიგვთან ახელილი ან შეფერადებული საკვები საღებავით, მორთეთ სხვადასხვაგვარად. თუ დაფშვენილი ცომი გვქვთ, შევიღოთ იზიოთი მარლიო, მზა კალათები მოათავსეთ თიფშებზე, რომლებზეც დაფენილი უნდა იყოს წყნად სალაის ფოთლები.

სასაზღო ლორი

მოსაზღო ლორი დაქერიო თხელ ბრტყელ ნაჭრებზე. ერთი მხრიდან აქლიან თხლად წაუსვით მზა მდიგვი, თითოეულ ნაჭრს ძაბრის ფორმა მიეციო. მ. მოათავსეთ გამომცხვარი ცომი რომელიც სალაითი კარაქით დაფენულზე დადეთ ზიგანაგებურად დაქერილი მავარად მოხარშული კვერციხი. ასეთნარად გამზადებულ ლორი მოათავსეთ სასაზღო თიფშებზე და მორთეთ გაფოთლილი ოხრახუშის ღერივით.

შეწილად გვეფურცე

გასუფთავებული, გარეცხილი წიწილა სიგრძელე გაქერით, გაჩახხეთ. მოაყარეთ მარილი. შემდეგ წამოაგეთ პატარა შამფურზე, წაუსვით კარაქი, შამფურიანად მოათავსეთ ტაფაზე, შედიგეთ ღუმელში და შეწიეთ. შეწივისას პერიოდულად წაუსვით კარაქი ან არაენი.

ორი კიბილი ნიორი, ორი ღერი კინძი, წიწკა და მარილი ერთად დანაეით და შემწვარ ცხელ-ცხელ წიწილას ორივე მხრიდან წაუსვით. მერე შამფურიანად მოათავსეთ ღანგარზე, მორთეთ მწვანეხის ღერივით, ალაგალაგ დააწვეთ გულამოცუალა დიდრონი წითელი ბოლოკი (ბოლოკს ერთი მხარე ცოტა უნდა წაჭრათ, რომ ღანგარზე გაჩრდეს), სურგარზე მიტანისას ბოლოკში ჩაასხით სპირტი, აანთეთ და იხე მიიტანეთ. შეიღებმა მთელ-მთელი ბოლოკს ჩაურტეთ საწითელი, აანთით და იხე მიიტანეთ.

ზავა „სალსინი“

შუქნიანი ღორის ხორცის ან ცხვრის შილიანი ნაჭერი (ბარკალი, ანტრეკოტი) გარეცხეთ, მოაყარეთ მარილი, მოათავსეთ ტაფაზე და შედიგეთ შესწავად შეწვის დაწვეხისას ტაფაზე დაახხით ცოტა მდიღარე წყალი. შემდეგ კი ხანგამოშვებით ასხით ხორცს ქერკოტი-ცოტა მდიღარე წყალი, მერე კი ტაფაზე წარმოქმნილი წყენი. შეწვის დროს ხორცს შეუცუალეთ მდიღარეობა, რომ ყუველიმხრიდან კარგად შეიწვას.

ერთი კილოგრამი კარტოფილი დაქერიო დიდ ნაჭრებზე, მოაყარეთ მარილი და შეწვას პროცესში ხორცს შემოურწყეთ. შემოურწყეთ აგრეთვე პატარა სიდიდის მთელ-მთელი ხახვი.

შემწვარი ხორცი დაქერიო ლხელ ნაჭრებზე და დაევეთ ღანგარზე, მოასხით თავისივე წყენი, გარშემო შემოურწყეთ შემწვარი კარტოფილი, ხახვი, სიგრძელე დაქერილი მუკაე კოტი ან კომბოსტოს მწენილი, მორთეთ მწვანის ღერივით.

აიპაშული

პატარა ნაჭრებზე დაქერილი, გარეცხილი ერთი კილოგრამი ცხვრის ხორცი მოათავსეთ კვანძზე, დაახურეთ ხუფი, დადგეთ ნელ ცეცხლზე და მოშუშეთ. როდესაც ხორციდან გამოყოფილი წვენი დასრობას დაიწყებს, დაუმატეთ წვილიად დაქერილი ექვსასი გრამი მწვანე ხახვი (შეიღებმა თავი ხახვიც), მოაყარეთ მარილი და შუშეთ თავდახურული, სანამ ხახვი შიგ არ ჩაითუქება (ხახვი და ხორცი არ უნდა მოხბაკოს ე.ი. არ უნდა შეწითლდეს) წვენი რომ შეაშრება, დროდადრო დაახხით სულ ცოტა, მდიღარე წყალი. შემდეგ ჩაუმატეთ წვილიად დაქერილი კენჭი (ერთი-ნახევარი ჩაის კიჭი), ტარხუნა (ათი ძირი). როდესაც ჩაითუქება, შეაწვეთ დანაყილი წიწკა ან პოპილიო და ჩაუმატეთ მთელ-მთელი ტუქემის ან ალუჩა. ბოლოს დაუმატეთ წვილიად დაქერილი კამა (გეროვინებით) და ერთი-ორი წუთის შემდეგ დაუმადგეთ ცეცხლბადას.

შუა ჩაქუფულს წვენი უნდა ჰქონდეს ცოტა და მოსკო. მთელ-მთელი ტუქემის ან ალუჩის მავიერ შეგიძლიათ იხმართო მოხარშული ტუქემლი.

ეკრძა შეიღებმა მომზადდეს უტყუემლოად, ტუქემლა აუცილებლად არ არის.

თუ გსურთ მზა ეკრძა ნახევარი ჩაის კიჭი თიორი ღვინო დაუმატეთ და დაგმიდგეთ ცეცხლბადას.

გაპარკაპა

ერთი კილა ნახევარიკილოგრამიანი ერობი კარგად გათქვიფეთ, შურივით ერთი კილა ნახევარიკილოგრამიანი შაქრის ფხენილი და თან თქვიფეთ. დაუმატეთ ერთი კვერცხის გული, ერთი ჩაის კოჭი თაფლი (თუ გსურთ მიხაკადარიჩინი ან ვანილი) და გათქვიფეთ. შურივით ორნახევარი (ნახევარ კილოგრამი) კილა პურის ფხვილი და მოაყარეთ ცომი. მოწველიოთ ცომი. ხელზე არ უნდა გეკრებოდეთ. მიღებული ცომისაგან გააკეთეთ სასურველი ოდენობის გუნდები, თითოერთი გაქერეთ შუაზე, დააწვეთ თუნუქის ფურცელზე და გამოაცხეთ. თუ გსურთ, გამომცხვარი შაქარლამა ამოავლეთ შაქრის ფხვილში.

ეროვნული
გალერეა